

**ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА
СЛУЖБА • Сремска Митровица •
Светог Димитрија 22**

Limagrain d.o.o.

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
www.limagrain.rs

**Seme
rađa
profit**

**hrana
produkt**

hrana bez mana!

www.hranaprodukt.com
Tel: 022/650-027, 650-033

SREMSKA Godina III • Broj 41 • 6. jun 2014. • cena 40 dinara

**сремске
новине**

POLJOPRIVREDA

KAO IZ VODE

Foto: M. Mileusnić

Prema ocenama agrometeorologa, toplotni uslovi proteklih dana pogodovali su ozimim žitima, ali su odgovarali i rastu i razvoju jarih kultura, nicanju presejanih kultura, kao i berbi pristiglog voća i povrća.

Sada naročitu pažnju treba posvetiti nezi i zaštiti od prouzrokača biljnih bolesti i štetočina, suzbijanju korova i glodara jer to trenutno najviše utiče na pogoršanje kvaliteta i umanjeње roda kod svih poljoprivrednih kultura.

U OVOM BROJU

VINAR ĐORĐE AVRAMOVIĆ:

**Vino dostojno
prestonice!**

Strana 9.

**VOĆAR I DUVANDŽIJA
DRAGAN KRIVOŠIJA:**

**Jabuke pokriva
„iz duvana“**

Strana 10.

JAMENA • UNIŠTENO OKO 90 ODPSTO ORANICA

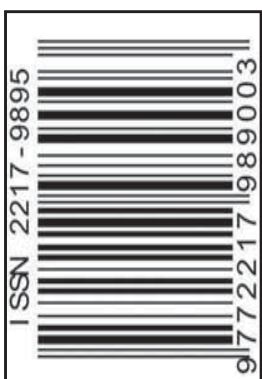
Neophodna pomoć države

Letina sa jamenačkog atara, koji zauzima površinu od 27.000 hektara, nakon nedavnih poplava uništena je sa više od 90 odsto površina. Iako se voda povukla iz sela, mnoge njive su još uvek pod vodom, a sa većine njih je došlo do ispiranja humusa i odnošenja oraničnog sloja, tako da tačna procena štete još uvek ne može precizno da se odredi.

Strana 20.

SMS MALI OGLASI
064/1629-737

**produktna berza ad
novi sad**

"Produktna berza"AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@eunet.rs, www.proberza.co.rs

od 26. do 30. maja

Rast cene pšenice

**Pad cena na
svetskim berzama**

BEOGRAD • POLJOPRIVREDA SRBIJE NAKON POPLAVA

Obnavljanje proizvodnje na 16.000 hektara

Za novu setvu u poplavljenim područjima obezbeđeno hibrida kukuruza za 11.000 hektara i soje za 2.270 hektara - Šteta od poplava u poljoprivredi je 35 do 40 odsto od ukupne štete u Srbiji

Prvi rezultati analiza poplavljenog zemljišta su ohrabrujući, a prema trenutno raspoloživim podacima, presejavanje će biti moguće na 15.000 do 16.000 hektara, izjavio je državni sekretar u Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine **Željko Radošević** na skupu „Poljoprivreda Srbije nakon poplava 2014. godine“ koji su u sredu organizovali Udruženje novinara za poljoprivredu „Agropres“, Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine i Privredna komora Srbije.

Ti podaci nisu konačni, a u ovom trenutku je prioritet da se što pre obezbedi potrebno seme i ostali repromaterijal za do sada evidentirane površine kako bi poljoprivrednici mogli da obnove proizvodnju u agrotehničkim rokovima. Radošević je pozvao i sve donatore da pomognu ugroženim poljoprivrednicima tako što će obezbediti semena, pre svega, ranih hibrida kukuruza i soje. On je istakao da su do sada spremne količine za obnavljanje

Sa skupa u Privrednoj komori Srbije

proizvodnje na 11.000 hektara kukuruza i 2.270 hektara soje, svo seme je "non GMO" i očekuje se da će njegova distribucija početi u narednim danima. Radošević je napo-

menu i da je do sada uzeto oko 500 uzoraka zemljišta iz svih područja gde se voda povukla.

Ranije iznete procene pojedinih stručnjaka da je direktna šteta u

poljoprivredi oko 500 miliona evra, Radošević nije želeo da komentariše, istakavši da Ministarstvo poljoprivrede u ovom trenutku intenzivno radi na prikupljanju podataka sa terena i dobija preliminarne podatke od lokalnih samouprava. Radošević nije izneo konkretan podatak, ali je dodao da je šteta od poplava u poljoprivredi od 35 do 40 odsto od ukupnih šteta od poplava u Srbiji.

Sekretar Udruženja za poljoprivredu, prehrambenu i duvansku industriju i vodoprivredu Privredne komore Srbije **Nenad Budimović** je naglasio da su poplave pogodile sektor koji je vodeći u privredi Srbije. Nacionalna asocijacija privrede je na vreme reagovala i uz saradnju privrednika pokušala da pronađe rešenje za teškoće koje su nas snašle od elementarnih nepogoda. Po njegovim rečima, ulažu se napore kako bi se obavila setva na površinama gde se povukla voda, ali su u toku i pripreme kako bi se obavila i jesenja setva. Po njegovim rečima sad je cilj da se obavi setva na površinama gde

do jeseni mogu stići usevi i da se nabavi dovoljno hrane za životinje.

O štetama i obnavljanju proizvodnje na području Svilajнца govorio je **Zoradn Radosavljević**, direktor Veterinarsko - poljoprivredne škole u Svilajncu, dok je **Dragan Filipović**, zamenik generalnog direktora „Delta Generali osiguranja“ ukazao da se u poljoprivredi Srbije osigurava samo osam odsto useva.

Predsednica Srpskog veterinarskog društva prof. dr **Brana Radenković Damjanović** je govorila o tome šta treba činiti sad da bi se ublažile posledice nepogoda, dok je **Fedor Miladinović**, menadžer prodaje DEKALB hibrida preporučio koje hibride treba sejati u ovim uslovima. O mogućim pojavama bolesti govorila je prof dr **Snežana Đorđević**, dok je dr **Rodoljub Živadinović**, predsednik Saveza pčelarskih organizacija Srbije istakao da je na poplavljenom području uništeno 6.233 košnice i da je šteta oko 25 miliona evra.

B. Gulan

NOVI SAD • OCENE POLJOPRIVREDNOG SAJMA

Ispunjena očekivanja

Direktor direkcije za komercijalne poslove Novosadskog sajma **Bojan Gajić** izjavio je da je Poljoprivredni sajam u Novom Sadu završen sa dobrim rezultatima i sklopljenim poslovnim vezama i dogovorima. Gajić je novinarima rekao da sajam, koji je održan od 20. do 26. maja, u vreme poplava u Srbiji, nije bilo moguće pomeriti, zbog njegovog međunarodnog karaktera, jer u Evropi ima oko 4.000 sajмова i svako pomeranje datuma bi ovaj sajam izbacilo iz kalendara ozbiljnih izlagača.

Imali smo mnogo stranih izlagača, a pomeranje Sajma bi nas izbacilo iz kalendara sajamskih dešavanja. Otvoreni prostor Novosadskog sajma bio je angažovan za 18 odsto više nego ranije, a zatvoreni je imao angažmana kao i ranijih godina, što je dobro, jer u regionu opada broj angažovanog prostora na sajmovima. Imali smo ukupno 12 otkaza i to tri iz inostranstva, tri sa poplavljenih područja i tim izlagačima smo već vratili novac, a šest izlagača iz naše zemlje je odustalo bez nekog razloga - rekao je Gajić i ocenio kao izuzetno značajno to što je Zemlja partner bila Holandija, zemlja koja je ispod mora, u vreme dok smo mi bili ispod vode.

Sajam i njegovi radnici odrekli su se dnevnica i uplatili su dva miliona dinara pomoći na žiro račun za poplavljenja područja.

Dobili traktore

Miroslav Daničić iz Sremskih Karlovača i **Vasa Lazin** iz Banatskog Arandelova otišli su sa Poljoprivrednog sajma kao vlasnici traktora „belarus“. Njih dvojica su osvojili nagradu u poklon igri, a darodavac oba traktora je Agropanonka MTZ Finke.

"Belarus" 82.1 dobio je Miroslav Daničić koji ima svega 27 godina i ratarstvom je počeo da se bavi prošle godine. Registrovao je gazdinstvo, ali je uzeo i zemlju u arendu. Traktor će mu, kaže, dobro doći.

- Nagradi se nisam nadao. Kada su mi javili da sam dobio traktor, nisam verovao. Tek kada su nazvali i drugi put, shvatio sam da su ozbiljni - rekao je Miroslav Daničić, koji ima jedan mali traktor, ali nije za površine koje planira da obrađuje.

Prodato je 53.000 karata, što je 25 odsto manje nego prošle godine, ali, kako je objasnio Gajić, u toku je prebrojavanje karata izdatih preko sistema privrednih komora i zadruga, te se očekuje se konačni broj biti od 70 do 80 hiljada.

Tradicionalni partner u organizovanju Poljoprivrednog sajma je

Dva traktora sada će obrađivati 15 hektara zemlje oko Sremskih Karlovača na kojoj je uglavnom kukuruz, a planira da uzme još zemlje u arendu.

Dobitnik "belarusa" 422, Vasa Lazin iz Banatskog Arandelova takođe nije verovao da je osvojio nagradu, koju je Agropanonka dodeljivala onima koji su već vlasnici "belarusa".

- Nisam verovao kada su me zvali, ali su onda i prijatelji počeli da me zovu. Tek kada sam video vest i svoje ime na sajtu Novosadskog sajma, poverovao sam. Imam već tri traktora, a poslednji sam kupio "belarus" pre tri godine. Imam 110 hektara zemlje, pod pšenicom, kukuruzom i suncokretom - ispričao je Vasa Lazin.

Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine, bez koga ne bi mogla da se organizuje Nacionalna izložba stoke.

- Zbog poplava imali smo manje učesnika u Izložbi. Mnogi odgajivači dolaze iz Mačve, koja je bila ugrožena poplavama, pa nisu mogli da dođu.

Na otvorenom prostoru više izložene robe nego lane

Poljoprivredni sajam je pokazao da je brend regiona, a Srbija je uspešla da se izbori za ovu manifestaciju - rekao je državni sekretar u Ministarstvu **Daniilo Golubović**.

On je istakao da je poljoprivreda jedna od najvažnijih privrednih grana u Srbiju, te da je značajno što je na sajmu partner bila Holandija, lider u poljoprivrednoj proizvodnji.

Golubović je kazao da su sa predstavnicima Holandije održani sastanci na ministarskom nivou, koji vode ka produbljivanju saradnje dve zemlje u više oblasti, kao i podršci Holandije na putu Srbije ka EU.

Ataše za poljoprivredu za zapadni Balkan u ambasadi Kraljevine Holandije **Martin Vehen** istakao je da je na sajmu ove godine održan peti susret Radne grupe za saradnju u sektoru poljoprivrede, na kojem je razmatrana saradnja između dve zemlje.

Kako je kazao, ta radna grupa nastupa na visokom državnom nivou, a Holandija ima tu vrstu saradnje sa devet država, među kojima je i Srbija.

Na ovogodišnjem 81. Međunarodnom poljoprivrednom sajmu u Novom Sadu učestvovalo je oko 1.500 izlagača iz 60 zemalja.

S. P.

SREMSKA
POLJOPRIVREDA

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
• Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • DIREKTOR: Dragan Đorđević

• GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Živan Negovanović • UREDNIK IZDANJA: Dragan Čosić
• DIREKTOR MARKETINGA: Zlatko Zrilić • TEHNIČKI UREDNIK: Marko Zrilić • REDAKCIJA: Svetlana Đaković, Katica Kuzmanović, Marija Balabanović, Dušan Poznanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Milan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • MARKETING: 064/16-29-737
• ŠTAMPARIJA: DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

NOVI SAD, BEOGRAD • POPLAVE NEĆE UGROZITI PROIZVODNJU HRANE

Nema razloga da hrana poskupi

Nema razloga ni za zabranu izvoza pojedinih poljoprivrednih proizvoda kako bi se navodno održala prehrambena sigurnost

Prema procenama, u prirodnoj katastrofi koja nas je zadesila, šteta naneta poljoprivredi je velika, ali neće ugroziti prehrambenu sigurnost, poručuju stručnjaci. Istovremeno, stručnjaci ocenjuju da nema razloga da hrana poskupi, a ima je dovoljno i za izvoz.

Iako su u razornim poplavama najveću štetu pretrpeli poljoprivrednici, i to u Kolubarskom i Braničevskom okrugu, u poređenju sa ukupnom površinom obradivog zemljišta, poplavljene površine useva su male, kažu stručnjaci. Udruženje "Žita Srbije" procenjuje da je poplavljeno oko 20 hiljada hektara pšenice, te da će pšenice biti i za izvoz. Ovih dana, međutim, govorilo se o eventualnom uvođenju zabrane izvoza pojedinih poljoprivrednih proizvoda kako bi se održala prehrambena sigurnost. **Miroslav Ivković** iz Nacionalne asocijacije poljoprivrednih proizvođača iz Novog Žednika smatra da je ta mera neosnovana, i nema bojazni da hrane neće biti dovoljno.

- Ne treba dozvoliti da se širi panika o tome kako treba voditi računa o prehrambenoj sigurnosti, i kako nećemo imati dovoljno hrane, i takvim neosnovanim pričama. Pored

svih ovih problema, ne treba dodatno unositi paniku, jer znamo da su usevi u ostalim regionima u izuzetno dobrom stanju, i pšenica, i kukuruz i pšenica i repa - kaže Ivković.

Ove godine čak se mogu očekivati izuzetno dobri prinosi šećerne repe, kaže direktor kompanije Sunoko **Ljubiša Radenković**.

- Naši proizvođači ne pamte ovakvu godinu, da je od početka setve do današnjeg dana, sve išlo na ruku ovoj proizvodnji, i usevi su u izvanrednom stanju. Ali ne smemo zaboraviti da je za šećernu repu kritičan period jul i avgust. Ako se zadrže periodi visokih temperatura i velike suše, to može značajno da promeni ova očekivanja - ističe Radenković.

S obzirom na to, da tek svake šeste godine imamo povoljne vremenske prilike koje pogoduju poljoprivredi, važno je preduzimati odgovarajuće mere kako bi bila obezbeđena sigurnost poljoprivredne proizvodnje, objašnjava direktor Instituta za ekonomiku poljoprivrede **Drago Cvijanović**.

Ipak će biti hrane i za izvoz

- Uz ostale mere agrotehnike, kvalitetnu obradu zemljišta, vraćanje stočarstva na pijedestal koji i treba da zauzme, kvalitetno seme koje treba da se koristi iz naših domaćih semenskih kuća, mislim da su navodnjavanje, odnosno hidro-

melioracije, odnosno odvodnjavanje, zaista neophodna agrotehnička mera ako znamo da su 83, u poslednjih 100 godina, bile sušne ili sa većim padavinama koje naše zemljište ne može da prihvati - naglašava Cvijanović.

Sekretar Udruženja za poljoprivredu i prehrambenu industriju u Privrednoj komori Srbije Nenad Budimović kaže za Radio Novi Sad da je zbog poplava štetu pretrpela proizvodnja soje, s obzirom da se ona dosta gaji u Mačvi.

- Tu bi moglo da se uradi presejavanje, ponovna setva, ali to sve zavisi, ako se ne odigra u naredne dve do tri sedmice, onda će i prinosi biti manji jer je kratak vegetacioni period - zaključuje Budimović.

Stručnjaci zaključuju da je situacija trenutno takva, da akcenat treba staviti na obnovu poljoprivrednih gazdinstava uništenih poplavama i pružanju pomoći poljoprivrednicima kojima je to izvor prihoda. Istovremeno, kažu da je važno proceniti domaće potrebe i realne mogućnosti za izvozom proizvoda, a neki smatraju da bi bilo izuzetno nepovoljno kada bi naši izvoznici izgubili mesto na inostranom tržištu.

S. P.

STARA PAZOVA • STANJE U ATARIMA

Dovoljno padavina za sve kulture

U zasadima je primećena masovna pojava puževa za čije suzbijanje na tržištu nema preparata, pa se preporučuju mamci koje je nekada narod koristio, a to su so i pivo

Tokom vikenda na području staropazovačke opštine zabeleženo je 4,5 litre kiše po kvadratnom metru.

- Od padavina slabog intenziteta pokorica zemlje nije razbijena, ali stanje useva u ovom trenutku je zadovoljavajuće - kaže Marka Hric zaštitar bilja. Strna žita su u fazi voštane zrelosti, šećerna repa u fazi formiranja korena, a kukuruzu iako je toploljubiva biljka, prijaju trenutni vremenski uslovi. Sa zaštitom od bolesti i suzbijanjem korova u usevima sada treba biti oprezan. Ukoliko tokom ove nedelje temperatura

bude preko 25 stepeni, posle 15. juna možemo očekivati žetvu ječma i uljane repice.

Povrtarske kulture treba tretirati od bolesti odmah nakon kiše jer vremenski uslovi odgovaraju pojavi plamenjače i krompirovoj zlatici. Preporučuje se menjanje insekticida kako bi tretmani bili što uspešniji.

U zasadima je primećena masovna pojava puževa za čije suzbijanje na tržištu nema preparata, pa se preporučuju mamci koje je nekada narod koristio, a to su so i pivo, ističu poljoprivredni stručnjaci.

M. Balabanović

Velike štete i od puževa

ZADRUGARSTVO U POKUŠAJIMA

LEŽIMIR • VERUJU U PREDNOSTI ZADRUGARSTVA

Hoće da selu vrate zadrugu

Sudeći po podacima sa terena Srema, zemljoradničko zadrugarstvo je ponovo u trendu, jer su poljoprivrednici svesni da samo udruženi mogu da opstanu i uspešnije se bore za bolji status u nemilosrdnim tržišnim uslovima privredivanja. Zato u sremskim selima, pa i onim fruškogorskim, osnivaju nove ili pokušavaju da ožive rad davno formiranih zadruga čije aktivnosti postoje samo na papiru. Takvu nameru imaju i meštani Ležimira, jer hoće da vrata selu zemljoradničku zadrugu sa imovinom koju je imala pre tranzicije.

Takve želje nisu od juče, postupak i pokušaji povratka zadrge selu traje duži niz godina. Bilo je više podnetih prijava za ispitivanje postupka promene vlasništva nad zadrugom i njenom imovinom, ali prema saznanjima naših sagovornika iz Ležimira, poslednji prošlogodišnji pokušaj stigao je do - pravosuđa.

Jedan od inicijatora aktivnosti

Jovan Kuzmančević, predsednik Saveza MZ Ležimir

oko vraćanja ZZ Ležimir **Dušan Kuzmančević**, potvrdio nam je da već godinama meštani nastoje da na le-

galan način selu vrata zadrugu i zadrugu imovinu. Zadruga imovina je u tranzicionim procesima trebala da bude pripojena, ali ne i prisvojena od strane nekog novog privrednog subjekta.

- Na temu vraćanja zadruga i njene imovine našem selu imali smo više sastanaka, smatramo da smo u pravu, da imamo argumente kada tražimo njen povratak. Imali smo i razgovore sa drugom stranom, davali su nam obećanja, ali mi još uvek od nadležnih nemamo odgovore na pitanja dokle se u tome stiglo i odmaklo. Zemljoradnička zadruga Ležimir i dalje postoji na papiru, a radi kao privatna zadruga, objašnjava nam Dušan Kuzmančević.

- Naši dedovi i pradedovi su još početkom 1905. godine osnovali zemljoradničku zadrugu, koja je osnovica nastanka seoskog zadrugarstva. Uz sve promene koje su donosila nova vremena, zadrugarstvo je nastavilo da živi i posle Drugog svetovskog rata i sve do današnjih dana. Zemljoradnička zadruga Ležimir je pre pola veka ušla u sastav "Mitrosrema", pre 34 godine se odvojila od te firme, ali je tranzicioni proces koji je kasnije usledio gotovo izbrisao, dodaje **Jovan Kuzmančević**, predsednik Saveta mesne zajednice Ležimir, još jedan od brojnih inicijatora ideje da se zadruga vrati selu.

Inače, ZZ Ležimir se prostire na četiri hektara zemlje od čega je dva hektara pod zgradama i drugom infrastrukturom. Imala je dobar vojni park sa neophodnom poljoprivrednom mehanizacijom. Sve u svemu, Ležimirci hoće da vrata svoju zadrugu, jer smatraju da to zaslužuju, ali i da će im ona, više nego privatne zadruga, pomoći u uspešnijem obavljanju posla koji se bave i od koga žive. Da li će u tome uspeti ostaje da se vidi, jer, kako ističu naši sagovornici, sve je u nadležnosti suda.

S. Đ.-M. M.

Tradicija

Zadrugarstvo u Ležimiru ima dugu tradiciju, jer po arhivskim podacima, u ovom selu od 3. juna 1905. godine postoji zadruga. Ovu temu istraživao je i o njoj napisao publikaciju **Momčilo Mitrović**, bivši stručni saradnik Arhiva "Srema" u Sremskoj Mitrovici. Na osnovu bogate sačuvane istorijsko - arhivske gradje, koja se nalazi u ovom i više drugih arhiva i institucija, sagledani su svi podaci vezani za osnivanje i postojanje Srpske zemljoradničke zadruga u Ležimiru.

U zapisniku sa osnivačke sednice prve zemljoradničke zadruga u Ležimiru održane 3. juna 1905. godine piše: "Na poziv gospodina Milana Andrića, iz Ležimira, sastaje

se na današnji dan, u cilju osnivanja seoske zemljoradničke zadruga u Ležimiru (uduženja sa neograničenom odgovornošću) sledeći žitelji Ležimira: Vasilije Sretić, Đoka Marić, Jovan Marić, Stevan Mihajlović, Đoka Nenić, Arsa Avramović, Milan Andrić, Uroš Damjanović, Stevan Mijalčić i Čira Jelenić koji su svi potpisali pristupnicu, i čija se imena po gospodinu Milanu Andriću prozvana. Ovim prozivanjem ustanovljeno je da je prisutno 11 članova, svaki sa jednim udalom, usled čega gospodin Milan Andrić proglašuje da se zadruga može konstituisati", citat je iz zapisnika sa osnivačke skupštine Srpske zemljoradničke zadruga u Ležimiru.

GRGUREVCI • DRAGAN PETROVIĆ OD RADOZNALOSTI DO PLANTAŽE LEŠNIKA

Lešnik - šansa za ljude sa malim posedima

Na Fruškoj gori uz brojne zasade voća nalaze se i zasadi leske sa korenjem "inficiranim" micelijumom skupocenog tartufa. Jedan od takvih zasada je i na imanju Dragana Petrovića

Jednom prilikom gledajući TV program **Dragan Petrović** iz Grgurevaca, radnik u mesnoj zajednici i vlasnik malog poljoprivrednog gazdinstva, video je priliku o potpisivanju ugovora sa proizvođačima lešnika negde u Srbiji. Potpisivali su te ugovore predstavnici jedne naše kompanije koja je bila ispostava neke londonske firme za plasman i preradu lešnika. Gledao je i zainteresovao se, jer su uslovi bili takvi da ih je mogao ispuniti i na taj način uz lešnike mogao je da gaji cenjene i skupe gljive - tartufe.

Bila je to prilika koja se ne ispušta, posebno za ljude koji imaju male komade zemlje, seća se Dragan. Nakon razmišljanja odlučio je da proba tu proizvodnju, odnosno uspostavi poslovnu saradnju sa tom londonskim predstavništvom u Beogradu.

Nudili su šansu onima koji imaju male komade zemlje da moga da opstanu. Uslov je bio da imaš od 10 do 30 ari zemlje, da sa tom firmom sklopiš ugovor, da uplatiš 300 evra izradu elaborata o proizvodnji lešnika i tartufa, da platiš za PDV na cenu elaborata, dostaviš im kopiju plana parcele i rezultate analize zemljišta, objašnjava Dragan Petrović tražene uslove.

Ovaj Grgurevčanin je sve uradio kako su poslovni partneri tražili i prijavio se kompaniji posredniku u Beogradu.

- Tražio sam maksimalnih 150 sadnica, a dobio sam 112 i zasadio ih. Uspeo sam da obezbedim te sadnice lešnika inokulirane sa mi-

Dragan Petrović

celiumom tartufa. Godina dana je prošla sredinom maja, grmovi leske su sada visine do pola metra, lepo napreduju, a da li će biti tartufa - videćemo kasnije. Proizvodnja ne zahteva veliko angažovanje, niti primenu nekih posebnih mera, jer treba da bude upravo proizvodnja u prirodnim uslovima, ali samo uz zalivanje grmova lešnika, objašnjava Dragan.

Sadio je, veli naš sagovornik, sadnice na razdaljini od četiri metra u redu i sa međurednom daljinom od pet metara da bi se oni mogli širiti u krošnji i korenu. Bitno je i da njiva sa zasadom bude na sunčanoj strani. Draganova njiva je upravo na sunčanoj strani pa se nada jednog dana dobrom rodu.

- Sada imam grmove lešnike, a možda jednog dana da bude i

tartufa. Kasnije sam preko interneta čitao o toj simbiozi i stručnjaci kažu da ne mora uvek da bude uspeha u ovoj proizvodnji. Lešnik je koštuničavo voće za čiji proizvodnju ne pratim nikakve druge knjige osim elaborata, priča Dragan.

Ugovor o poslovnoj saradnji sa firmom čije ime naš sagovornik ne želi da objavi iz određenih razloga, potpisn je na 20 godina, njima treba da isporučuju 70 odsto roda i lešnjika i tartufa, a rod se čeka do pet godina, dok je puna rodnost moguća za sedam godina.

- Ovaj zasad može da donosi rod do 100 godina. Ja ne mogu nikom drugom da prodam ubrane proizvode, već da ih nakon branja prodajem firmi sa kojom sam sklopio ugovor, a oni plaćaju robu po tržišnoj ceni, priča naš sagovornik o uslovima proizvodnje lešnika.

U Grgurevcima je u isto vreme troje meštana htelo da sklopu ugovor i bavi se proizvodnjom lešnika i tartufa. Dvoje je uspelo, a jedan nije. Jer, smatra Dragan Petrović nije bilo dovoljno sadnica u odnosu na potražnju.

- Smatram da sam uradio dobar poslovni potez, da ću imati bolji zaradu od kukuruza, pšenice ili neke druge ratarske kulture na toj njivici. Inače, ja sam na toj njivi u vreme ugovaranja sadnje lešnika imao zasejanu pšenicu koju sam porao. Ta šteta je bila moja prednost u odnosu na druge zainteresovane, smatra Petrović.

S. Đaković

Zanimljivosti

Srbija uvozi 95 odsto ploda lešnika da bi podmirila sopstvene potrebe, a najveći svetski proizvođači su: Turska, Italija, Španija, Grčka i Sjedinjene Američke Države. Italija je vodeći proizvođač lešnika u Evropi i njihov način uzgoja su primer svim svetskim proizvođačima.

Životni vek leske je od 70 - 100 godina. Plod donosi od 50 - 70 godina. Leska počinje da rađa u 3 - 4 godini nakon sadnje. Period pune rodnosti počinje sa 7 - 8 godina, a period pune rodnosti je 30 do 50 godina. U punom rodu jedno stablo daje od 8 do 12 kilograma. Od ploda oko 50 odsto otpada na ljusku.

Zavisno od uzgojnog oblika, formiranja krune, gustina sadnje, vremena starosti i drugih agrotehničkih činilaca lešnik donosi rod od 2,2 tona ploda, pa do 3,6 tona po hektaru.

U današnje vreme lešnik se više pominje kao medijum odnosno podloga za gajenje vrlo skupocenih gljiva tartufa *Tuber sp.* S obzirom da se na korenu lešnika odvija simbiotski proces sa gljivicama, odnosno mikoriza, to je iskorišćeno, za inokulaciju mlade sadnice korena lešnika kako za letnji tartuf ili crni, tako i za beli zimski tartuf koji je veoma skup i na tržištu dostiže cenu i od 1.000 eura za kilogram.

Plantaža lešnika

IZ LOKALNIH SAMOUPRAVA

INĐIJA • ODLUKA O NABAVCI DODATNIH PROTIVGRADNIH RAKETA

Mere predostrožnosti

Na postojećih pet raketa po svakoj protivgradnoj stanici, koje je obezbedio MUP Srbije, u ovom momentu lokalna samouprava može da obezbedi po tri dodatne

Na poslednjoj održanoj sednici Štaba za vanredne situacije u Indiji jedna od tačaka dnevnog reda je bila odluka o kupovini dodatnih protivgradnih raketa za protivgradne stanice. Tom prilikom je predsednik opštine Indija i komandant štaba, **Petar Filipović** istakao da je važno da sve stanice budu opremljene protivgradnim raketama i objasnio.

- Prošle godine za vreme velikog nevremena i grada koji je pogodio opštinu Indija ispaljeno je preko 50 protivgradnih raketa, ali je tada konstatovano da ta količina nije ublažila ono što nas je sve zadesilo. Na postojećih pet raketa po svakoj protivgradnoj stanici, koje je obezbedio MUP Srbije, u ovom momentu mi možemo da obezbedimo po tri dodatne - ističe predsednik i podseća ad stručnjaci kažu da je za optimalno delovanje neophodno 10-12 raketa.

Odluka o nabavci još po tri rakete

- Mi ćemo u narednom periodu pokušati da, u skladu sa finansijskom situacijom, nabavimo još protivgradnih raketa. Jednostavno, ne smemo da dozvolimo da nemamo raketa u protivgradnim stanicama, a da li će one u datom trenutku biti delotvorne, to sada niko ne može

da zna - naglašava Filipović i dodaje da je opština Indija pripremila lokaciju za protivgradnu stanicu u Indiji koja trenutno nije u funkciji, te se očekuje da će i ona u kratkom periodu biti privedena svrsi i osposobljena za delovanje.

M. Balabanović

AKTUELNOSTI

NOVI SAD • ASOCIJACIJA PROIZVOĐAČA MLEKA VOJVODINE

300.000 litara mleka za ugrožene

Odlučili da svako shodno sa mogućnostima pokloni jednu, dve ili više junica, domaćinstvima čija je stoka stradala u poplavama

Članovi Asocijacije proizvođača mleka Vojvodine organizovali su pomoć za građane sa područja ugroženih poplavama i prikupili 300 hiljada litara mleka, koje će biti poslate tamo gde je to najpotrebnije.

Prema rečima predsednice Asocijacije **Sanje Bugarski**, samo Subotička mlekarica poslala je 80 hiljada litara mleka. Akciju su podržali i proizvođači van asocijacije, pa je pomoć obuhvatila stoku i stočnu hranu, kaže ona.

- Ono što smo radili paralelno proteklih dana je hrana, iako su proizvođači mleka osuđeni na kupovinu hrane proteklih šest meseci, jer smo mi prošle godine imali elementarne nepogode i uništena nam je kompletna letina u toku 2013. godine. Bez obzira na tu situaciju,

mi smo uspeli deo hrane da odvojim i šaljem redovno u najugroženija područja - izjavila je za Radio Novi Sad Sanja Bugarski.

Ona je istakla da su predstavnici Asocijacije proizvođača mleka Vojvodine razgovarali s Ministarstvom poljoprivrede, te da su proizvođači odlučili da svako shodno sa mogućnostima pokloni jednu, dve ili više junica, koliko bude bilo potrebno domaćinstvima čija je stoka stradala u poplavama.

- Čekamo da se najpre stabilise situacija i da vidimo kakvi su objekti gde će te životinje biti, normalno oprema za mužu i sve što je neophodno da bi te životinje mi mogli da pošaljemo tamo gde su ljudi ostali bez krava ili junica - zaključila je Bugarski.

S. P.

REČ STRUČNJAKA • PROF. DR ŽARKO ILIN - POLJOPRIVREDNI FAKULTET NOVI SAD

Šta sada treba proizvoditi u povrtnjacima

U plastenicima sada treba da se poseje rasada paprike, paradajza, krastavca... Na otvorenom polju može da se sadi i paprika i paradajz, krompir, mrkva, pa čak da se obavi i setva peršuna i, naravno, svih drugih povrtnarskih vrsta koje se seju kao drugi usev, pre svega krastavaca... Za sve kupusnjače još uvek ima vremena. Do kraja prve dekade juna meseca treba da se poseje rasada kupusa, karfiola, brokole, kelerabe, kineskog pekinškog kupusa, kao i direktna setva cvekle. Sve te kulture je moguće posejati čak do polovine jula meseca - kaže prof. dr Žarko Ilin

Nakon ogromnih šteta koje su izazvale poplave na njivama i plastenicima širom Srbije, koje se mere milionima evra, o tome koje su to trenutno najvažniji poslovi za povrtnare koje treba obaviti kako bi se nadoknadio mogući minimum izgubljene proizvodnje, govorio je prof. dr Žarko Ilin prošle nedelje u emisiji "Brazde" Radiotelevizije Vojvodine.

- Mi dobro znamo da su poplave neretka pojava na ovim geografskim širinama. Od 10 godina dve - tri su ekstremno vlažne sa poplavama, dve tri su normalne prosečne godine i tri četiri su ekstremno sušne. Kada je reč o proizvodnji povrća možemo reći da je povrtnarska proizvodnja, obzirom na intenzitet, na značajnim površinama u celosti uništena. Pre svega se to odnosi na proizvodnju povrća u baštama, ugrožena je prehrambena sigurnost svakog pojedinačnog domaćina, zatim uništena je proizvodnja povrća u baštama i deo njivske proizvodnje namenjene pre svega tržištu - rekao je profesor Ilin.

Da li je bezbedno povrće koje se nalazi u prometu?

- Obzirom da se radi o bujičnim poplavama, gde je slivana voda sa većih nadmorskih visina da bi se u korito ista voda sabrala, došlo je do plavljenja benzinskih pumpi, različitih poljoprivrednih apoteka, različitih vodotokova i prvo šta je trebalo da se uradi, o čemu mi odavno govorimo, je da se uzmu ti uzorci vode i da se urade analize na organske i neorganske zagađivače.

Mogu da tvrdim da su ove vode bezbedne bez obzira na eventualno poplavljene benzinske pumpe, pojedine poljoprivredne apoteke, izlivenne septičke jame..., zbog toga što se radi o velikim količinama vode. Sve ovo može još da se tvrdi na osnovu prethodnih poplava, prethodnih studija koje su detaljno rađene sa aspekta analize vode i zemljišta. Još moramo imati na umu da zemljište ima različitu količinu organske materije a to je jako dobro jer je u tom slučaju ta organska materija pufer pa ako slučajno i ima štetnih materija poput teških metala ili recimo ostataka pesticida u minimalnim količinama koja se eventualno razlila u tim enormno velikim količinama vode, a u pojedinim regio-

Prof. dr Žarko Ilin

nima je palo preko 200 mm, kada se to razredi znači da nije mogla doći do naših bašta i njiva i da uništi to povrće. Problem je druge vrste, što je to povrće odnešeno ili ono što je ostalo je korenov sistem ugušio i nemoguće je isto i plasirati na tržište, tako da naši građani treba da budu sigurni da je povrće koje se trenutno nalazi na zelenim pijacama apsolutno zdravstveno bezbedno. Ali dobro je što inspekcijske službe rade kontrolu da se ne bi slučajno negde nešto desilo.

Šta je najvažnije u ovom momentu?

- U ovom momentu za profesionalne proizvođače i, naravno, građane na ugroženim područjima je jako važno da što pre zasnuju novu proizvodnju u sopstvenim baštama kako bi zadovoljili pre svega sopstvene potrebe, jer svakom tom domaćinstvu danas treba najmanje jedan kilogram povrća. Minimum nedeljno za četvoročlanu porodicu samo da bi se prehranila neophodno je sedam kilograma povrća. Ali porodice na selu broje često minimum od pet-šest članova pa je u tom slučaju neophodni minimum od 10 kilograma povrća nedeljno, što na mesečnom nivou iznosi od 30 do 40 kilograma. U ovom momentu kada su ljudi izgubili kuće, kada su izgubili stočni fond, važno je bar da mogu u svojim baštama da

Sada je najvažnije zaštititi useve

proizvedu dovoljne količine povrća za sopstvene potrebe.

Šta treba da preduzmu profesionalni proizvođači povrća?

- Profesionalni proizvođači su imali organizovanu proizvodnju u različitim oblicima i tipovima zatvorenog prostora ili njivsku proizvodnju za obezbeđenje svežim povrćem čitave godine za dato tržište. Šta je sad kod njih moguće uraditi? Sva sreća većina povrtnarskih vrsta je veoma kratke vegetacije. Gotovo svo povrće moguće je sada sejati ili saditi za srednje kasnu i kasnu proizvodnju. U plastenicima sada treba da se poseje za proizvodnju rasada paprike, paradajza, krastavca ne treba duže od četiri do sedam nedelja da se posadi u plastenike i on će normalno za nekih 90 dana stići za berbu, što znači da je i u tom slučaju moguće ostvariti po kvadratnom metru prinos od minimum tri do četiri

kilograma čime se mogu obezbediti i značajni tržišni viškovi. Zatim, moguća je proizvodnja na otvorenom polju. Još uvek može da se sadi i paprike i paradajz. Moguća je i letnja sadnja krompira, gde god ima dovoljnih količina sadnog materijala još uvek je moguće posaditi ekstra rane i rane sorte i one će sasvim obezbediti zadovoljavajuće prinose na našim terenima. Moguća je setva mrkve pa čak i setva peršuna i, naravno, svih drugih povrtnarskih vrsta koje se seju kao drugi usev, pre svega krastavaca na otvorenom polju, krastavca kornišona za potrebe prerađivačke industrije ili za preradu u domaćinstvu. Zatim, za sve kupusnjače još uvek ima vremena. Do kraja prve dekade juna meseca treba da se poseje za proizvodnju rasada kupusa, karfiola, brokole, kelerabe, kineskog pekinškog kupusa, kao i direktna setva cvekle. Sve te kulture je moguće posejati do čak polovine jula meseca.

Nekad u nepovoljnim godinama naši profesionalni proizvođači povrća iz raznoraznih razloga ne stignu sve to da poseju do polovine jula meseca, a neki tolerantni, krajnji rok je 20-25. jul.

Važno je u ovom momentu da kažemo da je i država Srbija u celini sa aspekta proizvodnje i potrošnje povrća apsolutno prehrambeno obezbeđena.

U ovom momentu je najvažnije da proizvođači zaštite svoje useve, pre svega od bolesti, mikoza, štetnih insekata, jer su ove promene temperature, visoka relativna vlažnost vazduha uzrokovale značajne pojave, pre svega, bolesti i štetočina. Zato je u ovom momentu najvažnije da se uradi zaštita useva - istako je prof. dr Žarko Ilin.

Pripremio: D. Čosić
Izvor: RTV, emisija "Brazde"

Na ugroženim područjima što pre zasnovati novu proizvodnju

Za kupusnjače još ima vremena

SREMSKA MITROVICA

Zaštita vinove loze

Na teritoriji RC Sremska Mitrovica vinova loza se nalazi u fenofazi BBCH 57-cvasti potpuno razvijene cvetovi odvojeni, do fenofaze početka cvetanja BBCH 61.

Obilaskom terena uočili smo da je došlo do pojave simptoma plamenjače na listu vinove loze.

Vinova loza se nalazi u veoma osetljivoj fenofazi, ostvarenje zaraze na grozdovima u ovom momentu moglo bi u potpunosti ugroziti rod.

Preporučuje se proizvođačima da urade preventivni tretman sistemskim fungicidima:

- a.m. folpet + metalaksil - Ridomil gold combi 45 WG u količ. 0,2-0,25 kg/ha

- a.m. fosefitaluminijum + folpet - Mikal Flash doza 3-4 kg/ha

- a.m. ciazofamid - Miltiuct preparat se preporučuje blok primeni i u zavisnosti od intervala različita je i doza primene. Ukoliko je interval 7-8 dana doza je 2 l/ha u dužim intervalima tretiranja 12-14 dana doza je 4 l/ha.

Simptomi plamenjače na licu lista vinove loze

Za suzbijanje pepelnice koristiti:
• a.m. propikonazol - Tilt 250 EC u konc. 0.015%

- a.m. penconazol - Topas 100 EC u konc. 0,025% uz dodatak elementarnog sumpora u konc. 0,2%

Fenofaza vinove loze

RUMA

Prva jajna legla kukuruznog plamenca

Početak leta kukuruznog plamenca (*Ostrinia nubilalis*) je registrovan pomoću svetlosnih lovnihi lampi 09.05.2014. (Budanovci), odnosno 10.05.2014. (Indija).

Na oglednoj parceli RC Ruma (Ruma/Fišer), vizuelnim pregledom hibrida merkantilnog kukuruza, dana 29.05.2014. registruju se prva jajna legla kukuruznog plamenca na 260 DD od 1. aprila. Na naličju listova uočavaju se sveže položena jajna legla i legla stara 1-2 dana. Na 100 pregledanih biljaka po hibridu nalazi se od 0 do 2 jajna legla (index napada: 0-0,5%).

RC Ruma nastavlja sa praćenjem dinamike leta i biologije razvića kukuruznog plamenca. Mere zaštite se za sada ne preporučuju.

Zaštita krompira

Na lokaciji monitoringa (Ruma) krompir se nalazi u fenofazi 51-61 BBCH (vidljivi prvi pojedinačni pu-

poljci prve cvasti na glavnom izdanku do prvi otvoreni cvetovi u populaciji - početak cvetanja).

Vizuelnim pregledom useva se registruje prisustvo simptoma: prouzročivača plamenjače (*Phytophthora infestans*) /slika 1./ i crne pegavosti (*Alternaria alternata* i *Alternaria solani*).

Vremenski uslovi su povoljni za dalje širenje ovih patogena (visoka temperatura, povećana vlažnost vazduha, padavine).

Preparati za suzbijanje plamenjače i crne pegavosti:

- Ridomil gold MZ 68-WG (a.m. mankozeb + metalaksil) 2,5 kg/ha
- Acrobat MZ-WG (a.m. dimetomorf + mankozeb) 2-2,5 kg/ha
- Equation pro-WG (a.m. cimoksanil + famoksadon) 0,4 kg/ha
- Curzate M-WG (a.m. cimoksanil + mankozeb) 2,5-3 kg/ha
- Consentio (a.m. propamokarbhidrohlorid + fenamidon) 1,8-2 l/ha
- Infinito (a.m. propamokarbhidrohlorid + fluopikolid) 1,2-1,6 l/ha
- Vokal (a.m. mankozeb + cimoksanil) 2-3 kg/ha

Lokalitet	2014. godina		
	Prvi ulov/ t° akumulacija od 1. aprila	Trenutna t° akumulacija od 1. aprila	
Budanovci	09.05.	127,72 DD	266,76 DD
Indija	10.05.	144,06 DD	284,75 DD

Hibrid (grupa zrenja)	Faza razvoja kukuruza (BBCH)	Datum/indeks napada (%)	Datum/indeks napada (%)
		26.05.	29.05.
ZP 341 (FAO 300)	9 listova (19 BBCH)	0	0
ZP 434 (FAO 400)	8-9 listova (18-19 BBCH)	0	0,5
ZP 560 (FAO 500)	8-9 listova (18-19 BBCH)	0	0,5
NS 6030 (FAO 600)	9-10 listova (19 BBCH)	0	0,5
NS 7020 (FAO 700)	8-9 listova (18-19 BBCH)	0	0,25

Registruje se i prisustvo svih razvojnih stadijuma krompirove zlatice, *Leptinotarsa decemlineata* (imago, jajna legla, larve).

Kritična brojnost prema EPPO/PP2 standardu za ovu štetčinu je 15 larvi po biljci ili 20% oštećenja na lišću / slika 3/.

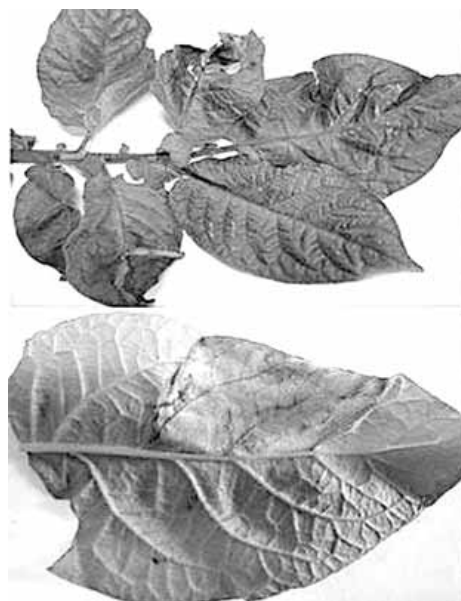
Proizvođačima se preporučuje pregled useva i ukoliko se ustanovi kritična brojnost larvi, primeniti jedan od navedenih insekticida:

- Alverde 240 SC (a.m. metaflumizon) 0,2-0,25 l/ha

- Coragen 20 SC (a.m. hlorantraniliprol) 50-60 ml/ha
- Calypso 480 SC (a.m. tiakloprid) 0,1 l/ha
- Confidor 200 SL (a.m. imidakloprid) 0,2-0,3 l/ha
- Mospilan 20-SG (a.m. acetamid) 0,2-0,25 kg/ha
- Actara 25-WG (a.m. tiametoksam) 60-70 g/ha

Pri suzbijanju krompirove zlatice smenjivati insekticide sa različitim mehanizmima delovanja.

U proizvodnji mladog krompira voditi računa o karenci preparata.

slika 3

Доо ветеринарска
станица
САВА СРЕМ

Лаћарак

Лаћарак, 022/670-750, ул. 1. Новембар 266

Др. вет. мед. Радован Цикуша и Др. вет. мед. Ненад Раичевић

Сремска Митровица, 022/618-020, ул. Петра Прерадовића 80

Др. вет. мед. спец. Миленко Перић

Мартинци, 022/ 668-387, ул. Војвођанска 9

Др. вет. мед. спец. Сава В. Шарац

Чалма, 022/685-600, ул. Победа 24

Др. вет. мед. Милорад Кевећ

Велики Радинци, 022/660-230, ул. Моше Пијаде 7

Др. вет. мед. Наташа Секулић

- Лечење
- Вакцинација
- Вештачко осемењавање
- Превентива
- Трихиноскопија
- Продаја пилића
- Сточна храна
- Премикси
- Лекови

VETERINA

UTICAJ POPLAVA NA ZDRAVSTVENO STANJE ŽIVOTINJA

Višestruke direktne i indirektne štete

Пише:

Dr. vet. spec. Sava Šarac

Narodna poslovice kaže: "Svako zlo ima nešto dobro". E, pa nažalost, poplave, koje su na svu sreću iza nas, nemaju ni jednu dobru osobinu, čak ni konataciju kada je u pitanju zdravstveno stanje stoke. Eventualno bi mogli napomenuti potisnutu svest o sprečavanju i zaštiti stoke u poplavama. Region kojem pripadamo i koji je veoma oštećen i uzdrman nedavnim nemilim prilikama, jedan je od poljoprivredno najrazvijenijih u našoj zemlji, tako da je i stočarstvo veoma razvijeno.

Štete koje donose poplave, a odnose se na zdravstveno stanje stoke, su višestruke i naravno da ih ne možemo sve nabrojati. Deklarativno možemo ih podeliti na **direktne i indirektne**.

Direktne štete Najčešće nastaju sa nadolazećom vodom i odnose se na životinje. Životinje se pre svega suočavaju sa nečim neprirodnim, voda je hladna, mutna, najčešće neprijatnog mirisa. Zdravllje životinje se najčešće narušava prehladom, strahom, nemogućnosti da se odmori (da legne), a u nekim slučajevima direktno davljenjem kod visokog nivoa vode i nemogućnosti držaoca da je oslobodi i evakuše. U zavisnosti od vrste životinje i kategorije različite su posledice, ali definitivno da su mlađe kategorije manje otporne i ugroženije.

Mere zaštite i pomoći, može i mora prvi da učini stočar odnosno držalac, tako što će životinji omogućiti da diše i da je što pre evakuše. Bez obzira što su veliki broj životinja dobri plivači, sputanost vezovima, mali prostor i šok, vrlo nepovoljno deluje na spremnost životinje da se spase plivajući. Nakon evakuacije potrebno je životinju smestiti na suvo i toplo kao i obezbediti sigurnost životinje (odvojenost agresivnih od ostalih). Tek nakon smiriva-

Direktna šteta u momentu poplave je velika i veoma kompleksna ali isto tako i indirektna šteta u periodu posle poplavnog talasa i plavljenja vode zahteva veoma opsežnu i temeljnu analizu, koja zajedno sa stručnom službom dovodi do asanacije i minimalizovanja štete

Veoma je važno izvršiti temeljnu opservaciju životinja, pre svega ekstremiteta, jer su oni najugroženiji i kod manjeg intenziteta poplava. Pregledati celokupno telo i pri najezdi spoljašnjih (ekto) parazita preduzeti određene mere

nja životinje i utopljanja detaljno je pregledati, pratiti kliničke znake i kod uočavanja bilo kakve anomalije blagovremeno se obratiti ordinirajućem veterinaru.

Indirektne štete Nažalost su mnogo šire, ništa manje opasne i vremenski traju mnogo duže. Posle zbrinjavanja i evakuacije životinja iz objekta koji je zahvaćen poplavom, potrebno je rešavati niz problema sa kojima se suočavamo. Obezbeđivanje adekvatnog smeštaja (naravno da ne možemo očekivati kvalitet i komfor u kojem su životinje do sada bile). Obezbeđivanje dovoljne količine kvalitetne hrane, naročito za grla koje koriste velike količine kabaste hrane (seno, zelena masa i silaža). Nadalje obezbeđivanje dovoljne količine vode za piće, naročito za grla koja su u visokoj eksploataciji (muzne krave, dojne krmače,

Mnoge životinje nisu preživele poplavu

koke nosilje...). Takva grla zahtevaju pravilan tretman, jer u suprotnom pored smanjenja proizvodnje, drastično promenjen tehnološki ciklus narušava i njihovo zdravstveno stanje. Neizmuzanje muznih krava, koza i ovaca dovode nekada i do nepovratnih problema sa mlečnom žlezdom, dok kod krmača sa priplodom smanjeno lučenje mleka dovodi do proliva i uginuća prasadi.

U indirektnu štetu spada i vreme posle povlačenja vode i vraćanje u napadnute objekte. Pre svega se suočavamo sa mnogo fizičke, hemijske i biološke nečistoće, koje se moraju otkloniti i objekat ponovo osposobiti za upotrebu. Objekat se mora temeljno oprati, osušiti i dezinfikovati, objekat i okolina moraju da se zaštite i očiste od najezde glodara i drugih štetočina, kao i da se uradi uništavanje i asanacija od najezde insekata. Taj posao je veoma važan i opsežan i Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije, Uprava za veterinarstvo nizam propisa i aktivnosti, obilazi, savetuje i deluje vrlo temeljno i stručno.

Sledeći indirektan efekat ali vrlo važan je stočna hrana. Pre svega se misli na kabastu hranu (seno, silaža), kao i na prostirku (slamu). Koncentrovana hrana je manji problem, po pravilu se bolje zbrine u normalnim uslovima i njeno dopremanje u poplavljeno područje je relativno lakše. Hrana koja je bila izložena poplavnom talasu se najčešće neupotrebljava ili selektivno upotrebljava, ne bi smela da se koristi pre nego što se držalac konsultuje sa stručnim službama.

Veoma je važno izvršiti temeljnu opservaciju životinja, pre svega ekstremiteta, jer su oni najugroženiji i kod manjeg intenziteta poplava. Pregledati celokupno telo i pri najezdi spoljašnjih (ekto) parazita preduzeti određene mere. Takođe je veoma važno što pre izvršiti dehelmintizaciju (čišćenje od unutrašnjih parazita, pre svega crevnih), kao i kod zdravih nevakcinisanih životinja što pre obaviti obaveznu imunizaciju, spremivši životinju za eventualni nailazak pojedinih bolesti.

Da zaključim, direktna šteta u momentu poplave je velika i veoma kompleksna ali isto tako i indirektna šteta u periodu posle poplavnog talasa i plavljenja vode zahteva veoma opsežnu i temeljnu analizu, koja zajedno sa stručnom službom dovodi do asanacije i minimalizovanja štete.

Vrlo važan momenat koji nam ostaje za budućnost, izgradnja i tehnološka rešenja objekata moraju biti takva, da omoguće brzu i sigurnu evakuaciju grla kako u poplavama, tako i u zemljotresima ili požarima. Za svaku atipičnost zdravstvenog stanja i ponašanja životinja za vreme i posle poplava obratite se ordinirajućim veterinarima, kako bi blagovremeno pomogli i zbrinuli životinje u saradnji sa veterinarskom inspekcijom.

Objekti se moraju osposobiti za upotrebu nakon poplava

Višestruke štete od poplava

Slaba izvozna konkurentnost

Piše:

Branislav Gulan,
član Odbora za selo
Srpske akademije
nauka i umetnosti

Poljoprivreda Srbije raspolaže i sa oko 408.734 traktora svih vrsta. Od toga je na privatnom sektoru više od 386.000 traktora, odnosno više od 70 odsto od ukupnog broja. Jedan traktor dolazi prosečno na 10,4 hektara na privatnom, a 57,2 hektara na državno – društvenom sektoru. Prosečna snaga traktora na privatnom sektoru je 33 Kw, dok je na državno – društvenom sektoru oko 70 Kw.

Starosna struktura je veoma nepovoljna i prelazi 10 godina na državnom i 15 godina na privatnom sektoru. Odnosno, oko 35 odsto traktora je starije od 15 godina. Broj kombajna se poslednjih pet godina smanjuje. Tako je njihov broj sa 6.063 komada (1985. godine) smanjen na oko 2.000 komada.

Potrošnja mineralnih đubriva je poslednjih pet godina znatno smanjena. Sa 1.450.000 tona (1985. godine) smanjena je na oko 300.000 tona u 2000. godini, odnosno sad je malo povećana pa je 2010. godine iznosila 600.000 tona. Manja upotreba đubriva potvrđuje tezu o prirodnim komparativnim prednostima našeg podneblja.

Potrošnja aktivne materije opala je sa 556.000 tona u 1985. godini na svega 108.000 tona u 2000. godini. Smanjen unos hranljivih materija će uslovi da dodje do značajnijeg pada prinosa u narednim godinama. Prinos je u poslednjoj deceniji opao za oko 20 odsto kod pšenice (sa 4,5 na 3,7 prosečnih tona po hektaru), a kod šećerne repe za preko 27 odsto (sa 49 na 45 tona po hektaru). Potrošnja sredstava za zaštitu bilja opala je sa 15.396 tona u 1985 na svega 3.000 tona.

Izgradjenost i stepen tehničko – tehnološke opremljenosti prehrambene industrije je takvom nivou da ne predstavlja limitirajući faktor rasta poljoprivredne proizvodnje i njenog prestrukturiranja u procesu povećanja proizvodnje industrijskog bilja, povrća, voća. Istraživanja pokazuju da je prisutan relativno nizak stepen korišćenja kapaciteta, u ukupnoj industriji prerade. Tako uljare sad koriste kapacitet sa oko 50 odsto, šećerane sa 25 odsto, konditorska industrija sa 40, klaničnice sa 30, industrija stočenih hrane sa 34 odsto. To ima za posledicu neefikasnost u poslovanju i slabu konkurentnost u izvozu. Karakteristična je i neujednačena opremljenost kapaciteta u okviru pojedinih grupacija. Neka preduzeća se nalaze na samom vrhu tehničko – tehnološke opremljenosti i raspolažu visokoborazovanim kadrovima svetskog kvaliteta, dok druga sve više zaostaju za savremenim tehnološkim i marketinškim zahtevima.

Ograničavajući faktori

Osnovni ograničavajući faktori za efikasno uključivanje u međunarodno tržište su:

- Siromašan asortiman prehrambenih proizvoda, naročito u odnosu na savremenu ponudu u razvijenim svetovima;

- Zapostavljeno istraživanje za potpunije korišćenje postojećih kapaciteta putem uvođenja linija i proizvoda, to jest širenje asortimana prehrambenih

Istraživanja pokazuju da je prisutan relativno nizak stepen korišćenja kapaciteta, u ukupnoj industriji prerade - Karakteristična je i neujednačena opremljenost kapaciteta u okviru pojedinih grupacija. Neka preduzeća se nalaze na samom vrhu tehničko – tehnološke opremljenosti i raspolažu visokoborazovanim kadrovima svetskog kvaliteta, dok druga sve više zaostaju za savremenim tehnološkim i marketinškim zahtevima

Šećerane koriste 25 odsto kapaciteta

proizvoda na bazi postojećih osnovnih uzgrednih i sekundarnih poljoprivrednih sirovina

- Jako kolebanje kvaliteta tržišnih proizvoda, bilo zbog nedostatka standarda, bilo zbog nepoštovanja i odsustva kontrole važećih standarda

- Sporo prilagodjavanje tržišnim kriterijumima poslovanja, odnosno uvođenje savremenog menadžmenta i marketinga

- Ambalaza i pakovanje postaju veoma značajni, a možda i presudni za promet, naročito na svetskom tržištu

- Nepostojanje dugoročnih čvrstih ugovorenih odnosa između prehrambene industrije i proizvođača sirovina (gazdinstva, zadruge, poljoprivredna preduzeća), kao i neizgradjenost odgovarajućih organizacionih i ekonomskih odnosa na zadržanim principima između proizvođača i poljoprivrede i preradivačke industrije

- Odsustvo ekonomske tržišne povezanosti poljoprivrede i drugih industrija koje koriste poljoprivredne proizvode i onih kojih proizvode za poljoprivredu

Demografska kretanja i radni potencijali

Iako je proces smanjivanja seoske populacije i poljoprivrednog stanovništva u osnovi civilizacijsko kretanje, nanašim prostorima on je imao karakteristike egzodusa, budući da je bio dva do tri puta intenzivniji nego u danas razvijenim zemljama. Dok je krajem četrdesetih godina prošlog veka na selu živelo oko 80 odsto stanovništva, danas gadska populacije čini 51 odsto stanovništva. Udeo poljoprivrednog stanovništva u ukupnom prema podicima FAO, u nekim zemljama Zapada i dalekog Istoka iznosi: SAD 2,3 odsto, Velikoj Britaniji 1,8 odsto, Francuskoj 4,2 odsto, Nemačkoj 3,6 odsto, Grčkoj 19,8 odsto, Madjarskoj 10,3 odsto, Kini 65,2 odsto, a u Srbiji čak 17,3 odsto!

Uporedo sa procesom smanjivanja poljoprivrednog stanovništva odvijaju se i promene u okviru samih poljo-

privrednih domaćinstava: permanentno raste broj i udeo takozvanih nepoljoprivrednih i takozvanog mešovito poljoprivrednog domaćinstva, a raste broj domaćinstava bez aktivnog poljoprivrednika. U našoj zemlji ima preko 7.000 seoskih naselja (od toga je 4.600 sela), a u oko 72 odsto je u toku brzo demografsko gašenje. Mnoga sela brdska – planionskog područja su se demografski ispraznila i seoski domovi su zatvoreni.

Jedan od osnovnih bitnih prava je oživljavanje proizvodnje i sela. Pri tome treba polaziti od činjenice da ne mogu ostati sva sela u broju domaćinstava kakav je bio ranije. Medjutim, ona domaćinstva koja ostaju ili koja se formiraju u selu moraju imati dohodak kao i u nepoljoprivrednim delatnostima i uslove života kao što su u gradu. Država mora merama agrarne

Tabela o korišćenju proizvodnih kapaciteta

	KAPACITETI U 000 TONAMA	% ISKORIŠĆENOSTI KAPACITETA
Mlinsko pekarska industrija	1.600	52
Prerada voća i povrća	1.000	38
Prerada biljnih ulja	445	57
Proizvodnja šećera	700	40
Proizv.bezalk. pića (000 hl)	3.750	80
Proizvodnja piva (000 hl)	8.500	59
Duvanska industrija	15	84
Proizvodnja i prerada mesa	195	34
Proizv. i prer. mleka i preradjevina	10.917	35
Proizvodnja stočne hrane	3.250	15
Konditorska industrija	260	40

Izvor: RZS (2006)

politike, posebno povoljnim kreditima pomagati ukupnjavanje farmi i stvaranje osnove za veći dohodak. Zbog toga je neophodno projektovati i operacionalizovati modele farmerizacije. Potreba afirmacije zadrugarstva nije sporna, ali je sasvim jasno da se tim putem ne otklanja primarni problem – usitnjenost poljoprivrednih poseda i još sitnijih zemljišnih parcela. Bez farmerizacije – stvaranje krupnih privatnih poljoprivrednih gazdinstava – ne mogu se ostvariti zadovoljavajući dometi u agraru i agroindustriji Srbije, ni uz optimizaciju u svim drugim oblastima. To treba da bude osnova celokupne državne politike. Dakle, treba zaustaviti stihiju kojom se do sada praznilo selo i napuštala i zapuštala proizvodnja.

Pravci razvoja agrara Srbije

Osnovni pravci budućeg razvoja poljoprivrede i prehrambene industrije jestu u optimalnom korišćenju raspoloživih proizvodnih kapaciteta, povećanju obima poljoprivredne proizvodnje, izmeni proizvodne strukture u korist intenzivnih proizvodnji, proizvodnji visokofinansijskih i visokokvalitet-

nih proizvoda. Sve ovo radi podmirjenja domaće tražnje i značajnog izvoza poljoprivredno prehrambenih proizvoda i biološki kvalitetnije hrane.

Izmena proizvodne strukture i prilagodjavanje proizvodnje po količini, kvalitetu i konkurentnosti, prema zahtevima svetskog tržišta, osnovno je polazište da se na osnovu naših proizvodnih kapaciteta (koji su gradjeni za potrebe SFRJ kada je imala 22 miliona stanovnika) i komparativnih prednosti projektuje razvoj srpske poljoprivrede, prehrambene industrije i ofanzivna izvozna orijentacija.

Za razliku od zagovornika brzih promena proizvodne strukture, to iz objektivnih razloga nije moguće u kratkom roku sprovesti, već postepeno u zavisnosti od toga kako bude tekao proces oporavka srpske poljoprivrede i njene, pre svega, finansijske konsolidacije. Iz tih razloga je potrebno buduću razvoj poljoprivrede i prehrambene industrije posmatrati kroz dva perioda – do 2020. godine i posle 2020. godine. Na osnovu toga se i realno projektuje rast proizvodnje u svim agrarnim oblastima.

(Nastaviće se)

Tabela Predlog (projekcija) proizvodnje nekih osnovnih poljoprivrednih proizvoda (u 000 tona)

USEV	2011/2012	Projekcija	Indeks
1	2	3	4
Pšenica	2.000	3.000	150
Kukuruz	6.000	8.000	133
Suncokret	350	500	143
Soja	340	400	118
Šećerna repa	2.800	3.000	107
Duvan	10	15	150
Krompir	800	1.000	125
Šljiva	400	400	100
Kruška	50	80	160
Jabuka	250	300	120
Malina	80	100	125
Grozdje	400	550	137
Meso	450	600	133
Mleko (u mil. lit)	1.450	2.000	138
Riba	8	10	125
Med	3	5	166

NERADIN • U POSETI VINARU ĐORĐU AVRAMOVIĆU – PILETU

Vino dostojno prestonice!

- Nema više velikih kupaca koji odjednom pazare, ali dobro je, živi se. Dolaze ljudi u ove naše manastire, obilaze Grgeteg i Remetu, pa kada vide tablu na kojoj stoji da se kod nas trguje rakijom i vinom, ume neko i da svrati. Zaradi se tako nedeljno i do desetak hiljada, ali sve je to slabo jer koliko se zaradi, toliko se i potroši. Pa ipak, na nama je da radimo i da se nadamo da će naš rad neko prepoznati, nagraditi i pomoći. Samo tako možemo ići napred, kaže Đorđe Avramović-Pile

Da je Irig sremska prestonica vina ne treba posebno objašnjavati. To kod nas, što ono kažu „zna i golub na grani“. Da se u toj našoj prestonici za koju su mnogi čuli, a mnogi još uvek treba da otkriju proizvodi dobro vino, opet ne treba mnogo dokazivati jer to bolje od svake reči svedoče Rivički dani vina, Pudarški iriški dani, kao i u Irigu nedavno sagrađena Vinska ulica.

Pa ipak, ono što iza statističkih podataka koj će bez sumnje i bojazni od pogreške uvek pokazati i dokazati irišku vezanost za prvoklasne vinograde stoji, jesu vredni paori - oni koji su od jutra do mraka sa svojim vinogorjima: vredni Jazačani, Vrdničani, Rivičani, Irižani, Neradinci, Krušedolci, Šatrinčani, Dobrodolci i ostali koji u svaki toliko cenjeni grozd i čašu slasnog vina unose svoju dušu, svoj rad i miris Fruške gore.

Među njima je i **Đorđe Avramović-Pile**, koji je na ovogodišnjim Danima vina u Rivici, između ostalog dobio i zlatnu plaketu za Roze. Trenutno, Pile ima 9000 čokoti, a vinarstvo je, kako kaže porodična tradicija po kojoj se prepoznaje svaki pravi žitelj sela koje je sasvim nezasluženo ponelo ime - Neradin.

Iskoristiti blizinu sunca

- Nekada je gotovo svaka neradinska kuća imala do dva jutra vinograda, a grožđe i vino nosili su se na pijace u Irig, Novi Sad, ali i dalje, zavisi gde je ko imao prođu i tako sve do Nemačke. Tih zlatnih godina nije se moglo nabrati dovoljno grožđa, a vuklo se zapregama, taljigama, kamionima, šta god je ko imao na raspolaganju. Kasnije se to počelo menjati, pa su ljudi sve više okretali paradajzu. Bilo je to ono vreme najgore krize kada je računica bila takva da se bez vina i grožđa može, ali da je prolećna trpeza nezamisliva bez paradajza i tu je imalo neke logike. Međutim i to je polako splaslo. Trenutno ima dosta paradajza iz plastenika sa kojim sa onaj uzgajnik na otvorenom i kojeg kose različite

Đorđe Avramović-Pile: dobro vino traži dobar podrum

vremenske neprilike, barem u očima kupaca, ne može porediti. Shodno tome, poslednjih godina primetno je ponovno okretanje vinogradima i voću i tu ima svega, od prvoklasnog vinogorja do „vinjaga“ kojima se ljudi usled manjka novca lako zadovoljavaju, a koje po kvalitetu ne može ni da priđe pravim vinogradima, objašnjava nam Pile.

Sledeći najvrsnije sremačke vinare, u svom vinogorju Pile uzgaja francuske sorte koje su se pokazale kao najblagorodnije: Šardone, Merlo i Kaberne savinjon. Iriško Fruškogorje je, smatra i naš domaćin, najsunčani

niji deo jedine sremske planine i šteta je što tu prednost vredni paori nisu u potpunosti iskoristili.

- Južne padine Fruške Gore su, mi to obično kažemo, bliže suncu, pa je naše vino visokog kvaliteta. Moj vinograd ima pet godina, prilično sam zadovoljan, ali dobri dani tek predstoje, jasan je Avramović.

Čekajući državu

Opstanak i razvoj vinogradarstva u Sremu, smatraju oni koji su voljni da u tom procesu učestvuju i podnesu najveći teret, zavisi ne samo od proizvođača, već i od države od koje se očekuje podrška. Ta podrška, priča Đorđe Avramović-Pile, ne znači da će vinogradari sve prepustiti drugima, već preko potreban podstrek kako bi se ljubitelji grožđa i vina pomerili sa mrtve tačke.

- Zahvaljujući iriškoj lokalnoj samoupravi koja je vinarstvo prepoznala kao važan segment obnove Iriga i naše turističke ponude uopšte, pre izvesnog vremena putovao sam u Hrvatsku i Sloveniju, gde sam imao priliku da se upoznam sa njihovim vinarstvom. Tamo ima dosta vina, proizvođači su odlično organizovani, podrumi su izuzetno opremljeni i doterani, ali odgovorno i iz iskustva tvrdim da mi ovde, na južnim padinama Fruške gore imamo nemerljivo kvalitetnije vino. Ono što je nama potrebno jeste pomoć koju Slovenci i Hrvati imaju od svoje države i siguran sam da ćemo kada država bude rešila da nas podrži, biti van svake konkurencije u regionu, objašnjava Avramović.

Trenutno, Pile čeka na odgovor pokrajinske administracije kod koje je konkurisao za bespovratna sredstva za obnavljanje vinskih podruma. Ako odgovor bude potvrđan i novac stigne, vinski Neradin mogao bi uskoro dobiti novi i dobro opremljeni podrum. Ako podrška izostane, a novac ode na drugu adresu, Pile će, kako sam isitče, učiniti sve kako bi skupio materijalna sredstva potrebna za uređenje prostora u kojem bi u idealnim uslovima čuvao svoja vina.

- Trenutno vino držim u jednoj velikoj prostoriji koju ću, sa ili bez podrške države svakako urediti. Vinarstvo

u Sremu, pogoto kod nas u iriškoj opštini može da se razvije i bilo bi zaista šteta da viši nivoi vlasti ne prepoznaju kapacitet naše Fruške gore, nastavlja priču Pile.

Pomoć nikad ne nedostaje Roze zlata vredan

Đorđe Avramović ima i hektar voćnjaka pod jabukama, odnosno tri i po jutra pod breskvama, drži goveda, svinje, uzgaja paradajz. Svaštari jer, kako kaže, treba preživeti, a čovek koji živi na selu i ima desetero ukućana kao on, ne može se osloniti samo na jednu kulturu.

- Neko vreme, do rata, prodavali smo lubenice i u Doboju. Bilo je to neko bolje vreme i sećam se da je prodaja išla izuzetno dobro. Dešavalo se da sam recimo vikendom morao dva puta da se vraćam za Neradin, da pakujem nove ture, pa da se vraćam. To vreme je prošlo, ali i danas isto tako složno radimo kao i nekad. Ima nas u kući desetero, tako da pomoći, društva i korisnih saveta nikad ne manjka. Što se tiče društva i saveta, za to su zaduženi otac Dušan i mati Bojana, a ne bih smeo da preskočim ni suprugu Biserku. Kada mi trebaju ruke, uvek spremne da priskoče, tu su sinovi Milan i Duško, snaja Gordana i unuke Nikolina, Tijana, Milana koje su još male da bi radile, ali se trude da „pomognu“ kada pretačemo vino, objašnjava Pile i dodaje: - Što se tiče cene vina, u globalu sam zadovoljan. Mi prodajemo po 250 dinara za litar. Naravno nekome je to malo, nekome je opet puno, a nama je taman. Nakon svega što nam se sa poplavama dešavalo, a i zbog krize u kojoj smo, treba biti skroman. Cilj ovoga što mi radimo nije da proizvedemo odlično vino koje

će posle da tavori u nekom podrumu, nego da se proda, pa se otuda mora malo i sa cenama izaći u susret mušterijama, a da se pri tome ne potceni sopstveni rad i kvalitet vina.

Svoj Roze za koji je na ovogodišnjim rivičkim Danima vina dobio zlatno odličje Pile, za raličku od mnogih pravi odmah i to od najboljeg grožđa sorti Merlo i Kaberne. Dobar mu je, kaže i Šardone, a ne zaostaje ni Sovinjon blank.

- Kod nas nema šale i improvizacije. Mi želimo kvalitet i znamo kako se do njega dolazi, a to su uostalom mušterije i enolozi primetili i umeli da vrednuju. Šteta jeste u tome što se na nacionalnom nivou još uvek ne posvećuje dovoljno pažnje malim vinarima, tako da smo i pored sveg kvaliteta osuđeni na stagniranje. Tu smo gde smo i pitanje je kada ćemo i da li ćemo se pomeriti napred. Prodamo nešto grožđa i Vinariji Kovačević, konkretno lane je u Irig otišlo nekoliko tona i to pre svega zbog toga što još uvek nemamo smeštajni kapacitet za svo vino koje bi mogli dobiti, zaključuje Đorđe i napominje: - Nema više velikih kupaca koji odjednom pazare, ali dobro je, živi se. Dolaze ljudi u ove naše manastire, obilaze Grgeteg i Remetu, pa kada vide tablu na kojoj stoji da se kod nas trguje rakijom i vinom, ume neko i da svrati. Zaradi se tako nedeljno i do desetak hiljada, ali sve je to slabo jer koliko se zaradi, toliko se i potroši. Pa ipak, na nama je da radimo i da se nadamo da će naš rad neko prepoznati, nagraditi i pomoći. Samo tako možemo ići napred.

S. Lapčević

Sovinjon blank, pre svega

Rivičko zlato

NOVI SLANKAMEN • DRAGAN KRIVOŠIJA, PROIZVOĐAČ VOĆA I DUVANA

Jabuka krupna, očekuje odlične prinose

U zavisnosti od roda, znaće se i kakva će cena biti, a važno je da se jabuka održi do jeseni – Sve zavisi od situacije na tržištu, ali ako sve bude bilo kako treba, voćari se nadaju da će jabuku prodavati po ceni od 25 do 30 dinara – Troškovi voćarske proizvodnje pokriva "iz duvana"

Voćari iz Novog Slankamena tvrde da imaju najpoznatiji srpski brend, a to je jabuka. Nije nepoznato da se u Novom Slankamenu voćnjaci prostiru na oko 700 hektara površine a godišnje se proizvede oko 100 000 tona jabuke. Za mnoge poljoprivredne proizvođače jabuka je osnovna kultura u koju se mahom ulažu sva sredstva. Međutim, **Dragan Krivošija** poljoprivrednik iz Novog Slankamena ističe da pored jabuke, uzgaja i duvan, zato očekuje da će ove godine voćarsku proizvodnju pokriti kako tvrdi "iz duvana". Reč je o poljoprivrednoj kulturi koja svake godine drži cenu, te se uprkos dobrom rodu nada i dobroj zaradi.

Dragan Krivošija

Ovih dana, nakon obilnih kiša, on sa radnicima provodi vreme u voćnjaku gde se skida višak ploda kako bi jabuka dala što bolje prinose.

- Radimo, narodski rečeno, plevljenje i sav posao obavljamo ručno jer je tako najsigurnije. Postoji način i da se sve završi sa hemijskim preparatima, ali uz daleko veći rizik počinje - priču Krivošija i kaže da je slatka jabuka puna ploda, te se taj posao mora što pre završiti. Očekuje da će ovaj posao završiti u narednih nekoliko dana.

Prema njegovim rečima, da bi se posao efikasno i na vreme završio, potrebno je bar desetak ljudi u voćnjaku, ali uz dobru organizaciju sve se postiže:

- Kada govorimo o stanju u voću, činjenica je da „ajdared“ nije kao prošle godine, dok ostale sorte odlično napreduju pa mogu reći da sam veoma zadovoljan. Pogotovo slatka jabuka, a verujem da će prinosi biti bolji nego prošle godine kao i prodaja, odnosno da ćemo imati više kupaca.

Najveći deo proizvodnje se plasira dalje na tržište Rusije, koje je svake godine aktuelno, dok se jedan deo robe prodaje u Srbiji, poručuje ovaj voćar iz Slankamena i kaže da se najveće količine jabuke prodaju već do Nove godine, tako da nema potreba za skladištenjem.

Kada je reč o prošloj godini, Krivošija kaže da je cena jabuke iznosila od 18 do 25 dinara, a veruje da je cena sada veća jer je manje ima. Takođe su prodavali su jabuku za industriju po ceni od šest dinara.

- U zavisnosti od roda, videćemo kakva će cena biti, a važno je da se jabuka održi do jeseni. Naravno da je važna i potražnja, ali ako sve

Aktuelno skidanje viška ploda

bude bilo kako treba očekujemo da prodamo jabuku po ceni od 25 do 30 dinara - kaže Dragan i dodaje:

- Prošlogodišnji prinosi su se kretali u proseku oko osam vagona sve ukupno. Naravno, kada napravite računicu, dok se plate gajbe, pa zaštita, radna snaga za berbu i sve ostalo verujemo da više potrošimo nego što možemo da naplatimo.

- Sredstva za zaštitu su jako skupa, uzimajući u obzir da se jabuka prska svakih osam dana, pogotovo ako je vreme učestalih kiša kao što je bilo nekoliko nedelja unazad. Sa druge strane, obilne padavine i velika vlaga pogoduju jabuci, jer je jabuka lepa i čista, a list solidan. Ko je obavio zaštitu jabuke pre onih velikih kiša, taj je dobro prošao. Koliko sam uspeo da vidim na našem terenu u Slankamenu, sve je dobro prošlo - ističe Krivošija i kaže da još padavina neće škoditi jabuci jer je zemlja suva.

Pored voćarstva Dragan Krivošija se godinama bavi uzgojem duvana na površini od oko 15 hektara.

- Pre dvadesetak dana smo završili rasađivanje duvana, a ovih dana je aktuelno špartanje, obrada i kopanje da se razbije kora koja se stvorila. Vidimo da je duvan dosta dobar ove godine i nadamo se da će tako i ostati - kaže Dragan.

Ovogodišnja cena duvana ostaje nepromenjena, kao i prethodnih godina, u zavisnosti od klase duvan se kreće oko 2,5 evra za kilogram.

- Berba bi trebalo da krene oko 10. jula, pa ćemo odmah nakon par dana znati tačnu cenu, ali verujemo da se neće drastično menjati.

Na pitanje šta je isplativije proizvoditi, Dragan poručuje da jabuka zahteva mnogo ulaganja, do poslednjeg dinara, a da ne postoji zagarantovana prodaja. Iz tog razloga je duvan isplativiji jer svi imaju iste uslove i mogućnost da dobro zarade.

- Imamo firme sa kojima saradujemo i oni su nam garancija da će se duvan prodati. I, naravno, što je najvažnije da ćemo dobiti zagarantovanu cenu - kaže na kraju našeg razgovora Dragan Krivošija.

M. Balabanović

Reč stručnjaka

Bojan Petković, zaštitar

Kada je zaštita jabuke u pitanju, stručnjaci se tokom čitave sezone susreću sa istim problemima. Bilo je dosta poteškoća što se tiče suzbijanja bolesti, a dve najprisutnije su čađava krastavost i pepelnica. Do sada smo se sa uspehom borili protiv ovih bolesti, a sa terena nam stižu pozitivne informacije. Kada je reč o periodu kada je bilo obilnih padavina, dobili smo 180 do 200 milimetara padavina, to je na neki način podmirilo potrebe jabuke za period do prve polovine jula - poručio je **Bojan Petković** zaštitar na području Slankamena.

Duvan isplativiji zbog zagarantovane cene

IZ KOMPANIJE "LIMAGRAIN"

Pšenice za stresno doba na našim poljima

Veliko interesovanje na Danu polja vladalo je za nove sorte pšenice Avenue i Anapurna koje su tolerantne na niske temperature, imaju visok kapacitet bokorenja, otporne su na poleganje, tolerantne na bolesti, daju stabilne i izrazito visoke prinose i poseduju vrhunski tehnološki kvalitet

Dan polja ozimih pšenica kompanije "Limagrain" iz Novog Sada, koji je održan 30. maja na imanju PC "Planta" u Futogu, okupio je velik broj poljoprivrednih proizvođača i stručnjaka iz cele Srbije. Ovaj skup je kod paora i agronoma pobudio posebnu pažnju jer se u njihovim krugovima uveliko govori o tome kako se, nakon obilnih kiša, a s obzirom na trenutno stanje useva, očekuje da će se prinosi i tehnološki kvalitet LG pšenica značajno izdvojiti u odnosu na konkurenciju.

Učesnicima dana polja dobrodošliću su poželeli Miroslav Sidor, direktor i Branimir Alivojvodić, šef marketinga "Limagrain" d.o.o. iz Novog Sada, dok je o demo ogledu devet sorti ozimih pšenica (Apache, Andino, Nikol, Alinea, Avenue, Anapurna, Arkeos, Akamar, Ascott) i prvog hibrida pšenice u našoj zemlji, NSAH 2012-02, govorio Aleksandar Dević, produkt menadžer kompanije "Limagrain".

Jačanje liderske pozicije

- Pored naših sorti koje se već nalaze u proizvodnji, koje su vama vrlo dobro poznate, kao što su Apache,

Detalj sa ogleda

Andino, Nikol i Alinea, nešto detaljnije ću reći i o dve nove sorte. Jedna je izuzetno rana Avenue i jedna srednje rana Anapurna. Od prošle godine imamo registrovane još četiri sorte od kojih su tri ovde prisutne u ogledu, a to

su Arkeos, Akamar i Ascott. Takođe, u registraciji imamo, ovo joj je prva sezona, prvi hibrid pšenice na našem tržištu. "Limagrain" je bio lider i u promovisanju stranih francuskih sorti pšenice, a sada smo prvi koji donose hibridnu pšenicu na naše tržište - rekao je Dević.

Agrotehnika u ogledu

- Što se tiče samog ogleda primenili smo agrotehniku koja se primenjuje u masovnoj proizvodnji, na velikim imanjima i kod privatnika. Predusev je bila šećerna repa, tip zemljišta je černozem. Naš domaćin je ispoštovao naše preporuke za đubrenje, u jesen je bačen MAP, kalijum-hlorid (KCL) i jedan deo Uree, oko 75 kg azota je dato u jesen što je vrlo bitno za sorte koje traže ovako intenzivnu agrotehniku, koje imaju visok kapacitet bokorenja. Obrada zemljišta je bila redukovana, rađeno je tanjiranjem sa tri prohoda, dva dijagonalna prohoda, jedan prohod u pravcu setve. Setva je bila 30. oktobra, rađeno je sejalicom Amazone Citan koja zahvata osam metara. Ova sejalice

Sa prezentacije Aleksandra Devića

je jedna od modernih sejalice, ima i drljaču ispred samih ulagača i ima vazdušnu podršku za seme.

Prihrana je rađena u dva navrata, KAN-om 27. februara i drugi put 1. aprila. Zaštita useva prema našoj preporuci rađena je od korova 6. aprila, Sekator i Cerkohefungicid. Takođe tom prilikom rađen je i insekticidni tretman. Drugi tretman rađen je protiv bolesti pošto je u ovom regionu primećen na okolnim parcelama jak napad u početku crvene rđe, a kasnije se ispoljila i žuta rđa. Rađena su još dva fungicidna tretmana, 27. aprila je rađen fungicidom Falkon i 10. maja je rađen Proसार protiv bolesti klasa. To je jedna agrotehnika koju mi preporučujemo i koja može da bude primenjena na svim parcelama.

Rezultati prošlogodišnjih prinosa

- Prošle godine smo pravili dane polja strnih žita u Čeneju i u Kikindi. To su bili ogledi sorte pšenice koje su prisutne i sada u ogledu. Ogledi na Čeneju su bili postavljeni na proizvodnim parcelama, i primenjena je agrotehnika koja se primenjuje na proizvodnim parcelama, a u Kikindi je ispoštovana puna agrotehnika, puna kontrola zemljišta, puna zaštita - otuda razlika i u prinosisima i u rezultatima.

Apache je na Čeneju dao prinos oko 7,5 tona, a u Kikindi oko 9 tona (prinos je sveden na 13% vlage). Andino je imao prinos u Čeneju 7 tona, u Kikindi gotovo isto kao Apache, oko 9 tona. Alinea je na Čeneju prebacila 6 tona, u Kikindi takođe oko 9 tona. Nikol na Čeneju ima prinos oko 6 tona, u Kikindi je prebacila čak i 9 tona. Nova sorta Avenue koju smo najavili, koja je registrovana 2011. godine i prošle godine je bila u demonstracionim ogledima, najranija je od svih ovih sorti i verovatno najranija sorta pšenice na našem tržištu. Očekujemo da će žetva ove sorte, u zavisnosti od uslova, biti odmah nakon jetchma. Prinosisi koje je ostvarila ova sorta u prošloj godini na Čeneju su se kretali preko 8 tona, a u Kikindi je dostigla 8,7 tona.

Kvalitet pšenice

- Hektolitarska masa, za sada je jedini parametar kvaliteta koji se uzima u obzir u otkupu i neki standard je 76 kg/HL. Apache je na obe lokacije, bez obzira na razliku u prinosu, imao stabilan hektolitar koji je preko 79. Andino 79 na Čeneju, a skoro 82 u

Kikindi. Alinea 81 na Čeneju, u Kikindi preko 82 hektolitarska masa. Nikol 80,50 na Čeneju, oko 81,50 u Kikindi. I ova nova rana sorta Avenue je na Čeneju imala 79,50 hektolitarskumasa, a skoro 81 u Kikindi.

Avenue

- Sorta pšenice Avenue registrovana je 2011. godine. To je izuzetno rana sorta pšenice. U registracionim ogledima je bila čak četiri dana ranija od standarda. Ima dobru toleranciju na niske temperature, bez osja, ima izuzetno nisko stablo i samim tim ima odličnu otpornost na poleganje. Od standarda je bila 20 cm niža u registracionim ogledima. Ima visok kapacitet bokorenja. U ogledu se vidi da je odlično izbokorena, bez obzira što je sejana 30. oktobra. Tehnološki kvalitet Avenue je hlebna sorta. U ovoj godini, kad je vrlo značajna stvar bila otpornost na bolesti, ova sorta je pokazala izuzetnu toleranciju na bolesti.

Rezultati ispitivanja komisije za priznavanje sorti su prosjeci dvogodišnjih ispitivanja na šest lokacija (Kikinda, Novi Sad, Pančevo, Sremska Mitrovica, Sombor i Zaječar). Sorte se upoređuju sa standardom. U dve godine prosečan prinos je bio oko 9 tona na svih šest lokacija dok je standard bio negde preko 8 tona. Potencijal prinosa sorte Avenue dostiže preko jednog vagona. Smatram da ova sorta ima značajno mesto i lično gajim velike simpatije i velika očekivanja od ove sorte, naročito u ovo vreme klimatskih promena. Mi u principu uvek imamo taj neki toplotni udar koji utiče na sazrevanje pšenice. Ova sorta će, dugoročno gledano, imati izuzetno stabilan prinos i uvek će svoj period naliivanja i sazrevanja ugrabiti u periodu dok su temperature niže i dok ima još neke vlage. Ako već ima potencijal prinosa od preko 10 tona nema razloga da ga ne ostvari svake godine.

Kvalitet se ispituje na samo dve lokacije: Novi Sad i Sombor. Prosečan prinos u periodu od 2009.-2013. godine je 9.309 kg. Prosečan sadržaj proteina 13%, gluten 26. Prosečna hektolitarska masa je bila 78. Jedna specifičnost za ovu sortu koju treba napomenuti: kada je veliki pritisak bolesti ova sorta dobije žute tačkice i fleke i bukvalno se bori protiv bolesti na taj način što izoluje to mesto gde se ostvaruje inokulacija - rekao je Aleksandar Dević.

D. Čosić

Učesnici na Danu polja kompanije "Limagrain"

BOGINJA MEĐU PŠENICAMA

Anapurna

Anapurna je sorta pšenice u koju su uprte sve oči. Anapurna je boginja žetve na Nepal, a u indijskoj kulturi, u Hinduizmu je boginja kuhinje, a takođe je i jedan vrh na Himalajima. Registrovana je 2012. godine. Srednje je rana ozima pšenica i pet dana je ranija od Apache-a, što značajno utiče na stabilnost ove sorte. Ima dobru toleranciju na niske temperature, osata forma, ima osje i izuzetno visok potencijal prinosa. Na više lokacija je nekoliko godina pokazala izuzetnu stabilnost prinosa. Niska je sorta, oko 12 cm niža od standardne sorte. Ima odličnu hektolitarsku masu, po parametrima kvaliteta spada u osnovnu sortu. Takođe u ovoj godini, što je možda dobro dok se

ova sorta nalazi u ogledima, pokazala je izuzetnu toleranciju odnosno otpornost na bolesti koje su prisutne u ovoj sezoni.

Rezultati ispitivanja sortne komisije su isto dvogodišnja ispitivanja na šest lokacija. Prosečan prinos je bio preko 10 tona. Potencijal prinosa u dobrim uslovima koje može da ostvari je čak preko 12 tona. To je jedna izuzetno perspektivna i dobra sorta čak sa boljim kvalitetom zrna.

Rezultati prinosa i kvaliteta na lokacijama u komisijским ogledima Novi Sad i Sombor govore sve: prosečan prinos u dve godine je čak 11.942 kg. U isto vreme Anapurna je imala 12,2 proteina, gluten je bio 23 a hektolitarska masa je bila čak skoro 83 obe godine - istakao je Dević.

Izgled nove sorte pšenice Anapurna

Višnje - brana za rak i anemiju

Višnje imaju veliki značaj u ishrani zbog sadržaja biljnih pigmenata, pre svega antocijana koji se nalaze u celom plodu višnje a za koje je vezana važna uloga u prevenciji raka i u prevenciji i lečenju anemije. Zbog sadržaja kumarina koji ima sposobnost da smanjuje gustinu krvi pripisuje im se uloga u prevenciji ateroskleroze i malokrvnosti

Višnje imaju izuzetan osvežavajući efekat

Uz vitamine i minerale - vitamin C, vitamine B grupe i kobalta, višnje imaju izuzetnu sposobnost da jačaju krvne sudove, posebno kapilare i snižavaju krvni pritisak. Sadrže i biološki aktivan glikozid amigdalin koji je dragocen u prevenciji kardiovaskularnih oboljenja. Zbog velikog sadržaja vode i slobodnih organskih kiselina (vinska, limunska, jabučna), višnje imaju izuzetan osvežavajući efekat. Bogat su izvor kalijuma što ih isključuje u dijetoterapijama sa smanjenim unosom kalijuma. Biljni pigmenti višnje su izuzetno moćni antioksidansi zbog čega imaju značajnu ulogu u prevenciji tumora i srčanih oboljenja.

Višnje sadrže relativno visok procenat vode (84%), te su niske energetske vrednosti 173 KJ (41 kcal). Najviše sadrže ugljenih hidrata i to glukoze, sadržaj belančevina im je izuzetno nizak, dok masti nemaju.

Zbog velikog sadržaja vode i slobodnih organskih kiselina (vinska, limunska, jabučna), višnje imaju izuzetan osvežavajući efekat. Bogat su izvor kalijuma što ih isključuje u dijetoterapijama sa smanjenim unosom kalijuma.

Višnje imaju veliki značaj u ishrani zbog sadržaja biljnih pigmenata, pre svega antocijana koji se nalaze u celom plodu višnje a za koje je vezana važna uloga u prevenciji raka i u prevenciji i lečenju anemije. Zbog sadržaja kumarina koji ima sposobnost da smanjuje gustinu krvi pripisuje im se uloga u prevenciji ateroskleroze i malokrvnosti. Uz vitamine i minerale - vitamin C, vitamine B grupe i kobalta, višnje imaju izuzetnu sposobnost da jačaju krvne sudove, posebno kapilare i snižavaju krvni pritisak. Sadrže i biološki aktivan glikozid amigdalin koji je dragocen u prevenciji kardiovaskularnih oboljenja.

Višnje potpomažu lučenje želučanog soka, odnosno varenje ali kod želučnih oboljenja (ulkus), povećano lučenje kiseline u želudcu ne treba jesti sveže višnje.

Moćni antioksidansi

Biljni pigmenti višnje smatraju se izuzetno moćnim antioksidansima zbog čega imaju značajnu ulogu u prevenciji tumora i srčanih oboljenja.

B. Gršić

RECEPTI

Krem od sira, pavlake i višanja

Očistiti 500 gr višanja i posuti ih jednom kašikom šećera u prahu. Ulupati 125 ml slatke pavlake. Zasebno umutiti 375 gr sira sa sokom od limuna i 4 kašike šećera. Pavlaku, uz lagano mešanje, dodati kremu od sira. Višnje prebaciti u čaše i preliti ih kremom.

Višnje u crnom vinu

750 gr višanja, 125 ml crnog vina, jedna šipka cimeta, jedna kesica vanilin-šećera, jedna kašika gustina, 3-4 rebra gorke čokolade, 125 ml pavlake, 2 kašike šećera, jedna kriška crnog hleba

Višnje oprati i izvaditi im koštice. Vino sa dodatim cimetom i vanilin-šećerom pustiti samo malo da zavri. Dodati višnje, poklopiti i pirjaniti oko 3 minuta. Gustin umutiti sa malo vode i iz stalno mešanje dodati ga višnjama i pustiti samo malo da zavri. Ohladiti. Čokoladu rastopiti, preliti na pergament papir i ostaviti da se stegne. Nožem strugati fine ljuspice čokolade. Pavlaku dobro umutiti i zašećeriti. Izmrvti crni hleb. Višnje staviti u činije za serviranje, dodati umućenu slatku pavlaku i posuti izmravljenim crnim hlebom i čokoladnim ljuspicama.

Višnje i kao poslastica

Grašak za srce i nerve

Količina vitamina B-kompleksa u grašku, naročito tiamina i niacina, veća je nego u drugim namirnicama biljnog porekla - Kao izvor tiamina, grašak ima značajnu ulogu u metabolizmu ugljenih hidrata, radu srca i centralnog nervnog sistema - Vodu u kojoj se grašak kuvao ne treba bacati već je koristiti za nalivanje drugih jela

Grašak odlikuje znatan sadržaj belančevina, gotovo isti kao u mršavom mesu, ali je razlika u biološkoj vrednosti.

Energetsku vrednost graška - 280KJ (67kcal) daju složeni ugljeni hidrati kao i belančevine dok je količina masti zanemarljiva. Grašak sadrži i znatne količine kalcijuma i fosfora, ali je njihov kvantitativan odnos nepovoljan što otežava iskorišćavanje kako kalcijuma tako i gvožđa prisutnog u grašku.

Grašak nije dobar izvor vitamina C ali količina vitamina B-kompleksa, naročito tiamina i niacina, je veća nego u drugim namirnicama biljnog porekla. Značajan je u ishrani i zbog sadržaja vitamina K i folne kiseline kao i karotina i mikroelementa mangana. Kao izvor tiamina, grašak ima značajnu ulogu u metabolizmu ugljenih hidrata, radu srca i centralnog nervnog sistema. Vodu u kojoj se grašak kuvao ne treba bacati već je koristiti za nalivanje drugih jela.

Sadržaj nerastvorljivih biljnih vlakana čini grašak teško svarljivim, pa osobe koje pate od želučnih i žučnih ali i kardiovaskularnih oboljenja (nadima te podiže dijafragmu čime se otežava disanje i rad srca) treba da ga unose isključivo pasirano, u vidu pirea.

Grašak se ne preporučuje...

Zbog znatnog sadržaja ugljenih hidrata, grašak se ne preporučuje osobama koje imaju povišen nivo triglicerida u krvi, dok ga sadržaj belančevina isključuje kod osoba koje pate od bolesti zglobova (giht).

B. Gršić

RECEPTI

Grašak je veoma značajan u ishrani

Engleska pita od graška

Jedno pakovanje lisnatog testa, 150 gr suve mesnate slanine, 6 glavicica mladog crnog luka, 2 kg graška (u ljusci), malo supe (od kocke), so, biber, puter, 2 jaja, 1 dl kisele pavlake

Isecite suhu slaninu, stavite u posudu, dodajte očišćeni i isecvani luk i grašak, zalijte supom

pa dinstajte 30 minuta. Posolite i pobiberite. U pavlaku umešajte jaja, pa i to dodajte. Dno posude pokrijte polovinom razvučenog testa, stavite u zagrejanu pećnicu da se ispeče donja kora pite, izvadite iz pećnice, sipajte preko i razvucite smesu sa graškom i pokrijte drugom polovinom testa. Prstima pritisnite rubove da se slepe. Premažite belancetom, ukasite plitkim zarezima nožem po testu i ispecite u pećnici.

ZA ČIŠĆENJE ORGANIZMA

Aronija sve traženija

Čišćenje organizma, podsticanje cirkulacije i prevencija u lečenju malignih oboljenja samo su neka od lekovitih svojstava aronije, poznatije i kao sibirski borovnica. Bilo da je u pitanju kandirana varijanta ili koncentrovani sok, taj proizvod se kod nas, i pored visoke cene sve više traži.

Pravo sa širokih prostranstava Sibira, gde uspeva da izdrži surove temperaturne uslove od čak minus 47 stepeni, aronija je stigla i na Balkan, i od tada skoro da nema čoveka koji nije saznao za njena čudesna lekovita svojstva, od čišćenja krvi i snižavanja krvnog pritiska do prevencije u lečenju malignih oboljenja.

Osim toga što je potpuno prirodan proizvod i ne zahteva prskanje, prednost aronije najviše se ogleda u tome što po količini vitamina i minerala koje sadrži nema konkurenciju u drugim vrstama voća i povrća.

Mada za 100 grama kandirane aronije treba izdvojiti oko 150 dinara, a za koncentrovani sok skoro 2.000, kada je zdravlje u pitanju naši ljudi očigledno ne pitaju za ce-

Aroniji se pripisuju čudesna lekovita svojstva

nu, jer iskustva prodavaca govore da je aronija sve traženiji proizvod.

No, ukoliko vam je takozvana sibirski borovnica previše skupa varijanta, dijetetičar i nutricionista

Dragan Grujić dodaje da se i u opštoj pomami za aronijom u preventivi lečenja bolesti ne treba odreći i onih tradicionalnih metoda, poput kiselog kupusa, na primer.

Dr Marko Injac - Poljoprivredni fakultet, Beograd

ZNAČAJNIJE ŠTETOČINE JABUKE

Zelena lisna vaš jabuke (*Aphis pomi*)

Brojnost predatora lisnih vaši zavisi od vremena formiranja kolonija i tretmana insekticidima, pa je brojnost različita od kolonije do kolonije i od vremena pregleda

Jabukina zelena lisna vaš (slika 65) spada u "r" selektirane organizme, ima veliki broj generacija, visoku reproduktivnost, brojnost zavisi od kvaliteta sokova domaćina (hrani se vršnim mladima). Ženka osnivačica ili ženka imago u toku letnjih meseci rađa oko 50 larvi, ima mali broj biljaka hraniteljke, nema prelazne biljke hraniteljke, veoma su pokretne, jer lete iz voćnjaka u voćnjak, praćena je polifagnim predatori, parazitoidima i bolestima koje nemaju značajniju ulogu u smanjenju brojnosti i javljaju se obično kada je blizu ili pređen prag štetnosti *A. pomi*.

Prag štetnosti *A. pomi* u toku zime: 5-50 zimskih jaja na 50 cm dužine vršnih mladara. Pri zimskom pregledu u jabučnjaku Atos Fructum nalazena su pojedinačna jaja *A. pomi* crne boje na vršnim mladima. Međutim, u jabučnjacima u okolini nađeno je više stotina zimskih jaja *A. pomi*, odnosno tamo je prag štetnosti višestruko pređen. Ako se ne suzbija, kasnije u toku vegetacije imaga lete i preleću na druge jabučnjake.

Od 2009. do 2011. godine brojnost kolonija *A. pomi* redovno prelazi pragove štetnosti od 15% najmanje tri puta.

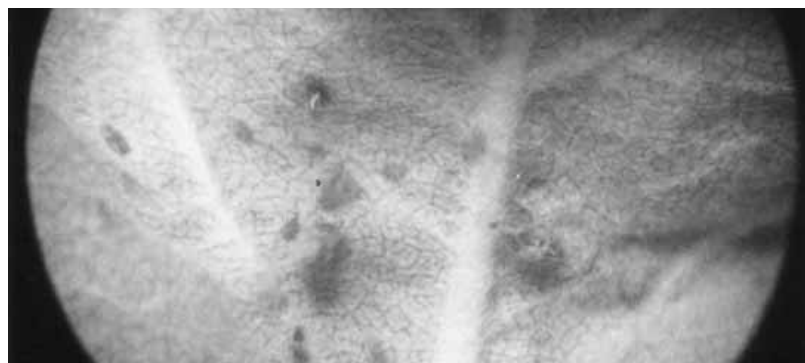
U 2009. godini značajnija brojnost kolonija *A. pomi*, iznad praga tolerancije, zabeležena je 18. i 27. maja, zatim 28. jula i 25. avgusta. Brojnost mrava redovno otkriva prisustvo lisnih vaši.

Suzbijanje *A. pomi* je izvedeno na osnovu naseljenosti na svakoj sorti posebno, prisustvu mrava i odnosa *A. pomi*/predatori. Na primer, 27. maja 2009. godine, na osnovu brojnosti mrava u otrešanju, kolonija *A. pomi* i predatori, tretiran je samo Zlatni delišes u prvoj, drugoj i trećoj godini. U toku leta, najnaseljenije sa kolonijama *A. pomi* su Zlatni delišes rajnders, ali i crvene sorte (red čif, top red itd).

Brojnost i vrste predatora *A. pomi* prilagođene su plenu koji se hrani iz parenhima i manjeg lučenja medne rose. U kolonijama *A. pomi* nalazeno je redovno manje predatora, nego u kolonijama *Dysaphis* vrsta. Najbrojnije su larve *Aphidoletes aphidimyza* Rond, *Cecidomyidae* i *Syrphus balteatus* (Dipteres, Brachyceres).

IPV pristup suzbijanju *A. pomi* zasnovan je na:

1. Zavisnosti doletanja ženki *A. pomi* od porasta vršnih mladara;
2. Od doletanja imaga polifagnih predatora do praga štetnosti od 15% naseljenih vršnih mladara sa *A. pomi*;
3. *A. potni* uglavnom siše sokove iz parenhima (Pasqualini, 2000), što određuje izbor aficida. Hlorpirifos je jedan od parenhim aficida.
4. Kod mlađih jabučnjaka dozvoljava se razviće *A. schlechtendali*, člana istog biotopa koji se nalazi u kompeticiji ishrane sa *A. pomi*.

Slika 70. Larva *A. aphydomiza* u kolonijama zelenih lisnih vaši jabuke (*A. pomi*)

Slika 65. Larva *A. pomi*

Od aficida korišćeni su parenhim i floem neonicotinodi, ali u većim količinama.

- Tiakloprid (Calypso 480 SC), u maju jer ima efikasnost i na lisne minere i jabukinog smotavca.

- Kombinacija hlorpirifos + cipermetrin (Nurelle D), u toku leta.

- Tiametoksam (Actara 25 WG) za poslednje prskanje pred berbu pojedinih sorti.

U ogleđima je utvrđena i mogućnost korišćenja spirotetramata (Movento), ali samo u početku doletanja ženki.

Brašnaste vaši jabuke (*Dysaphis plantaginea* i *Dysaphis devectora*)

Brašnaste vaši jabuke spadaju u "rk" selektirane organizme. Na jabuci se razvija 3-5 generacija godišnje. Sišu sokove iz floema lišća pa luče obilno mednu rosu,

imaju prelazne biljke hraniteljke. Parazitoidi i predatori su uglavnom polifagni ali imaju i uskospecifične parazitoidne. *D. plantaginea* i *D. devectora* luče hormone tipa auksina koji izaziva proliferaciju ili gale, *D. devectora* izaziva crvenilo lišća, a *D. plantaginea* žućenje lišća i deformaciju plodova (slika 68), što je svrstava u primarne štetne čine. Prag štetnosti je prisustvo (ranije IPV je propisivala prag od 2%) ili obavezno se tretira čim se otkrije u jabučnjaku.

U toku zimskog pregleda rodni grančica utvrđeno je prisustvo pojedinačnih crnih jaja, koje su ženke položile pored pupoljka. Tako, 16. aprila 2011. godine na sorti red jonaprins, nađena su na 60 grančica, tri jaja *Dysaphis* vrsta.

Kolonije *D. plantaginea* i *D. devectora*

se redovno konstatuju u početku vegetacije. Tako, 2009. godine prve žute i crvene gale konstatovane su već 4. aprila da bi najveća brojnost bila od 19. maja pa do kraja istog meseca, kada obično *Dysaphis* vrste napuštaju jabučnjak. Međutim, ovo nije pravilo i kod nekih osetljivih sorti jabuke kao što je ajdared (2. godina), 31. maja 2011. godine nađeno je 9 kolonija na 100 grana, a 13. juna 2011. godine nađene su brojne kolonije *D. plantaginea* na istoj sorti.

U 2013. godini, u jabučnjacima Atos Fructum i Vlabons nije bilo pojave *Dysaphis* vrsta jer veća količina parafinskog ulja u zimskom prskanju je ovidno delovala.

S obzirom na to da je kod *D. plantaginea* prag tolerancije nula i da ne sme doći do deformacija plodova, suzbijanje se izvodi nekim od neonicotinoida, ali pred cvetanje ili pre formiranja plodova jabuke (neposredno posle cvetanja).

Predatori i parazitoidi lisnih vaši jabuke

D. plantaginea je praćena sa većim brojem predatora. Tako u 8 kolonija *D. plantaginea* nađena su dva jaja i 10 larvi *Syrphidae*, 4 jaja i 22 larve *A. aphidomyza* i jedan pauk predator *A. fuliginosum*. Malo kasnije, 13. juna 2011. godine u 6 kolonija *D. plantaginea* nađena je slična brojnost predatora.

Brojnost predatora lisnih vaši zavisi od vremena formiranja kolonija i tretmana insekticidima, pa je brojnost različita od kolonije do kolonije i od vremena pregleda. S obzirom na to da je prag tolerancije kod *D. plantaginea* nula, odmah u početku formiranja kolonija, koriste se insekticidi tako da se i ne očekuje veća prisutnost predatora.

Kao "rk" selektirani organizam *D. plantaginea* ima i pojedinačne pojave parazitoida *Ephendrus persicae* Fragett (*Hymenoptera*, *Braconidae*, *Aphidinae*), koji se ne javlja kod *A. pomi*.

Aphidoletes aphidimyza Rond (*Cecidomydes*)

Ženka *A. aphidimyza* polaže oko 60 jaja u koloniju *A. pomi* ili *Dysaphis* vrsta. Jaja su obično položena u grupama 2-4, crvenkaste boje i malo izdužena. Embrionalno razviće je 3-7, a razviće larvi traje 10-13 dana.

Slika 68. Plod jabuke sorte Pink Cripps deformisan od hormona *D. plantaginea*

Larve su crvenkaste boje i hrane se prvenstveno mladim larvama lisnih vaši (slika 70). Larve *A. aphidimyza* usnim aparatom probijaju membranu na člankovima nogu ili kutikulu na telu vaši. Larve se hrane ekstraoralno ubacujući toksine i određene sekrete koje parališu larve *A. pomi*. Iako se redovno konstatuje u kolonijama *A. pomi* i *Dysaphis* vrste, ne mogu da smanje značajnije brojnost lisnih vaši, koje rađaju larve brže od smanjivanja brojnosti ishranom predatora. Redovno se nalaze na starijem lišću ili gde su prvo formirane kolonije *Dysaphis* vrsta. Imaga se odlikuju dugim pipcima i nogama. Veoma su pokretne i lete na veća rastojanja u potrazi za plenom. Nisu utvrđeni pragovi doletanja niti odletanja, jer prag štetnosti *Dysaphis* vrsta je nula. Obično se konstatuju tek kada su već formirane kolonije *D. plantaginea*. Imaju nekoliko generacija godišnje.

Syrphus balteatus (*Dipteres*, *Brachyceres*)

Ženke polažu bela malo izdužena jaja u koloniju lisnih vaši *A. pomi* i *Dysaphis* vrsta. Larve (slika 73) se hrane ekstraoralno, ubrizgavanjem toksina koji parališu larve lisnih vaši. Posle paralize, larve sišu hemolimfu. Larve ne izbacuju izmet jer ishrana je jedna vrsta "infuzije". Imaju četiri presvlačenja i dostižu dužinu do 0,5 cm. U toku života hrani se sa više desetina larvi lisnih vaši. Hrizalidacija je na mestu ishrane. Eklozija je karak-

teristična, jer se pojavljuju imaga sa neobično velikim brojem ocela. Ima više generacija i redovno se pojavljuju u vreme cvetanja jabuke, pa do kraja vegetacije. Prag doletanja imaga *S. balteatus* i polaganja jaja je 15% naseljenih mladara jabuke sa *A. pomi*, a kod *D. plantaginea* po formiranju kolonija u većoj brojnosti, a to znači da se javljaju kada je već došlo do pojave šteta. Ako se koriste aficidi, larve *S. balteatus* uginjavaju u nedostatku hrane.

Dvotačkasta bubamara (*Adalia bipunctata*, *Coccinellidae*) i druge bubamare

Posle kopulacije, ženka u grupama polaže žućkasta jaja, prilepljena donjim delom za list. Pile se larve crne boje, koje se odmah hrane larvama lisnih vaši. Ima četiri presvlačenja. Za razliku od drugih predatora, larve imaju usni aparat za grizenje i hrane se vašima. Larve poslednjeg stupnja hrizalidiraju na listu. Posle nekoliko dana ekloziraju imaga, u početku svetle boje, a kasnije potamne. Odrasle jedinke se hrane larvama lisnih vaši i u toku života mogu da pojedu više stotina larvi. Imaga doleću brojnije u jabučnjak tek kada je brojnost kolonija *A. pomi* ili *Dysaphis* vrsta iznad pragova štetnosti. Larve i imaga *A. bipunctata* izbacuju izmet i tečnost koja služi za odbijanje njenih predatora.

Iz udžbenika:
"Integralna proizvodnja jabuke"

Slika 73. Larve *S. balteatus* u koloniji *A. pomi*

Dr Anđelko Mišković

SAVREMENE TEHNOLOGIJE (2)

Tehnologija proizvodnje paprike u plastenicima

Paprika je kultura koja ima visoke zahteve za vlagom zemljišta, ali se ne sme dozvoliti da dođe do zabarivanja zemljišta, odnosno do sabijanja. Time se istiskuje vazduh iz zemljišta na šta je paprika posebno osetljiva

Simptomi nedostatka hrani-va. Pri proizvodnji paprike u uslovima intenzivne agroteh- nike, često na plodovima mogu da se vide fiziološki poremećaji vezani za nedostatak ili suvišak pojedinih makroelemenata. Jedan od najče- šćih je nedostatak kalcijuma (Ca) usled čega slabi ćelijski zid ploda, pa usled jake sunčeve insolacije do- lazi do stvaranja pega (tzv. sunčeve pege). Ovi plodovi nemaju tržišnu vrednost.

Navodnjavanje paprike

Ovoj agrotehničkoj meri se mora dati puna pažnja. Paprika je kultura koja ima visoke zahteve za vlagom zemljišta, ali se ne sme dozvoliti da dođe do zabarivanja zemljišta, odnosno do sabijanja. Time se isti- skuje vazduh iz zemljišta na šta je paprika posebno osetljiva.

Navodnjavanje treba izvoditi u jutarnjim časovima, uz dodavanje potrebnih hraniva. U zavisnosti od faze porasta, temperature i tipa zem- ljišta, količina dodate vode treba da se kreće od 5 – 15 l/m/dan.

U slučajevima kada se ne radi o sistemu kap po kap, iako je to veoma retko, veoma veliki problem može predstavljati temperatura vode. Papriku je opasno zalivati hladnom vodom, jer može da dođe do poja- ve ožegotina i do opadanja cvetova. Najbolja temperatura za navodnja- vanje je od 22 do 26 °C.

Proizvodnja rasada paprike

Proizvodnja rasada paprike je najvažniji period u proizvodnji pa- prike. Ona prolazi etape organoge- neze, tako da ne sme da doživlja- va stres. U zavisnosti od namene i vremena proizvodnje rasad paprike može da se proizvodi u kockama,

Rasad paprike – hranljiva kocka (Grow Rasad)

tj. saksijama i kontejnerima različite veličine. Osnovno pravilo koje pri tome treba da bude ispoštovano je da što se više ide u hladniji period godine i kocka za proizvodnju rasa- da treba da bude veća. Razlog za to je temperatura supstrata. Kada se paprika rasadi, korenske žilice ko- je su sa strane kocke budu izložene nižoj temperaturi i tako propadaju. Ipak, unutar kocke postoje nove ži- le, koje se regenerišu i paprika pre- življava. U slučaju kada se paprika sadi u toplo zemljište, ova pojava izostaje, pa je moguće proizvoditi i kao kontejnerski rasad.

Kod proizvodnje rasada jako je bitna kvalitetna setva. Zbog toga se ona obavlja ručno. Semenu je po- trebno 6 – 8 dana za nicanje, pri temperaturi od 25 – 26 °C. Klijanje i nicanje treba dobro pratiti da ne bi došlo do izduživanja biljaka.

Nakon klijanja i nicanja javlja- ju se kotiledoni. Biljke se iznose na temperaturu od 22 °C uz obavezno prisustvo dovoljne količine svetlo- sti. U ovoj fazi treba obratiti pažnju na količinu i način dodavanja vode, jer supstrat ne sme biti suviše vla- žan da ne dođe do truljenja ponika i korenka. Taj period traje sve dok se ne pojavi drugi pravi list. Do tog pe- rioda paprika troši više vode, a opti- malna temperatura je oko 20 °C.

Svako smanjivanje temperature van optimuma utiče na zaustavlja- nje porasta i produženje rasadničkog perioda. Faza rasada traje do pojave osmog pravog lista, a mo- guće je i do pojave prvog cveta. U tom periodu intenzivnijeg porasta, rasad možemo izlagati i nižim tem- peraturama (oko 18 °C), kako bi se bolje prilagodio uslovima u koje se prenosi. Rasad treba da ima elastič- no stablo koje u osnovi ima oboje- nje antocijanom i dobro razvijene listove.

Sadnja paprike

Paprika se sadi u zavisnosti od vrste i namene paprike na različite razmake. Krupnoplode sorte se sade tako da budu 3 biljke/m², od- nosno 80 cm između redova, a 40 cm između biljaka u redu. Sa druge strane, sitnoplode sorte se sade 4 – 5 biljaka/m², tj. 80 cm razmak iz- među redova, a 25 – 30 cm razmak u redu između biljaka. Broj biljaka se može regulisati i dodatnim orezi- vanjem bočnih grana.

Pri proizvodnji u plastenicima se teži da se dobije što ranije paprika, pa to upravo opredeljuje i rokove sadnje. Ima ih nekoliko:

- I rok je od 10. – 20.02. Ovaj rok podrazumeva sadnju paprike u plastenike koji imaju dodatno za- grevanje. Ovakvih proizvodnji je malo, ali ipak su zastupljene;

Papriku ne zalivati hladnom vodom

U slučajevima kada se ne radi o sistemu kap po kap, iako je to veoma retko, veoma veliki problem može predstavljati temperatura vode. Papriku je opasno zalivati hladnom vodom, jer može da dođe do pojave ožegotina i do opadanja cvetova. Najbolja temperatura za navodnjavanje je od 22 – 26 °C.

Orezivanje stabla paprike

- II rok je od 10. – 20.03. Ovo je najčešći rok sadnje paprike u našim uslovima u plastenicima bez gre- janja. Iako je ovo veoma rano za papriku, iskustva poslednjih godina su pokazala da i ovako rana sadnja može dobro da uspe;

- III rok je od 10. – 20.04. Ovaj rok podrazumeva postojanje nekog useva u plastenicima (salata), što je delom odložilo raniju sadnju paprike. Ovaj rok je značajno sigurniji, posebno što se tiče uticaja niskih temperatura;

Gajenje paprike sa osloncima

Navodnjavanje paprike kap po kap

- IV rok je od 10. – 20.07. Ovaj rok je poslednjih godina značajan jer obezbeđuje svežu papriku sve do decembra. Biljka paprike iz ovog roka sadnje je znatno jača i otpo- rija na bolesti i štetočine.

Mere nege paprike

Najznačajnija mera za regulisa- nje porasta stabla predstavlja pin- ciranje, tj. orezivanje stabla. Radi održavanja stabla paprike u usprav- nom položaju postavlja se noseća žica na konstrukciju staklenika u pravcu pružanja redova. Žica treba da bude na najvišoj mogućoj tač- ki da bi stablo bilo što je moguće više (bar oko 3m). Posle obavlje- ne sadnje biljke slobodno rastu do prvog mesta grananja. Na tom mestu grananja ostavljaju se dve grane tako da se svaka biljka for-

mira na dva stabla. Time se broj biljaka sa 3 biljke/m² podiže na 6 biljka/m². Orezivanje se nastavlja tako što se na svakom sledećem kolencetu (nodusu) opredelimo za po jednu granu, a drugu uklanja- mo. Time se dobije izgled biljke u obliku slova "V". Za svaku od boč- nih grana treba postaviti poseban oslonac (kanap). Kanapi se, svaki posebno, fiksiraju za noseću kon- strukciju i ne postoji mogućnost nji- hovog popuštanja.

Pri gajenju paprike uz sistem kao po kap i uz intenzivno đubrenje, moguće je gajenje i bez orezivanja.

U tom slučaju se postavljaju bočni graničnici koji ne dozvolj- avaju lomljenje grana sa plodovim- a. Postoji mnogo načina i verzija orezivanja stabla. Oni svi direktno zavise od vremena proizvodnje i namene ploda.

Zaštita jabuke, pšenice, vinove loze i višnje

U zasadima jabuke ne postoje više opasnosti od primarnih infekcija patogena *Venturia inaequalis* koja je prouzrokovatelj čađave pegavosti i krastavosti plodova.

Zaštita jabuke

U voćnjacima, a posebno na osetljivim sortama jabuke prema ovom patogenu, postoje pege na listovima i plodovima, tako da treba obavezno odraditi tretman kombinacijom fungicida kako bi se sprečilo širenje bolesti.

Jabukin smotavac *Cydia pomonella* zbog vremenskih uslova ima razvučen let i nalazi se u fazi polaganja jaja i pijljenja larvi.

Čim dozvole uslovi potrebno je odraditi tretman sledećim preparatima:

- METOD 480 SC 0,25% + AKORD 0,05% + REBUS 0,1% + TALSTAR 0,03% ili TONUS 0,025%

Zaštita vinove loze

Povoljni vremenski uslovi utiču na razvoj plamenjače vinove loze.

Pored simptoma na listovima, infekcija se širi i na cvetove. Kada zahvati ceo grozd u ovom periodu štete su jako velike.

S obzirom da je loza u fenofazi cvetanja, ukoliko nije primenjen sistemski fungicid za suzbijanje plamenjače tokom ove nedelje, pre kiše je obavezno uraditi tretman sledećim fungicidima za suzbijanje bolesti i štetočina:

- ALIJANSA 2,5 kg/ha + SEKVENCA 0,2 l/ha + ELISA 0,06% + FOLIGAL BOR 2 l/ha.

Zaštita pšenice

Na usevima pšenice konstatovali smo prisustvo žitnog pivca (*Anisopila* spp.), a na pojedinim parcelama u većoj brojnosti žitne pijavice (*Lema melanopus*), žitne stenice (*Eurygaster*) i druge štetočine.

Da bi tretman bio opravdan potrebno je da populacija pivca bude preko 10/m². Pivac i lema se javljaju po oazama, tako da se i tretman može izvršiti na tim mestima.

Preporuka za tretman:

- FOBOS EC 0,1-0,15 l/ha + MURTONIK 2-3 kg/ha.

Zaštita višnje

Višnja se nalazi u fenofazi početak bojenja plodova. U toku je polaganje jaja trešnjine muve (*Rhagoletis cerasi*) koja je ekonomski najznačajnija štetočina višnje.

Obilne padavine tokom proteklih dana su stvorile uslove za infekcije od prouzrokovaca ospičavosti lišća, ali i truleži plodova u zrenju.

Preporuka je da se čim pre uradi tretman upotrebom fungicida i insekticida:

- MANKOGAL 80 (0,25%) + DIONAL 500 SC (0,15%) + DIMETOGAL (0,1%)

- U cilju povećanja otpornosti na pucanje plodova u kombinaciju dodati FOLIGAL Ca 2-3 l/ha.

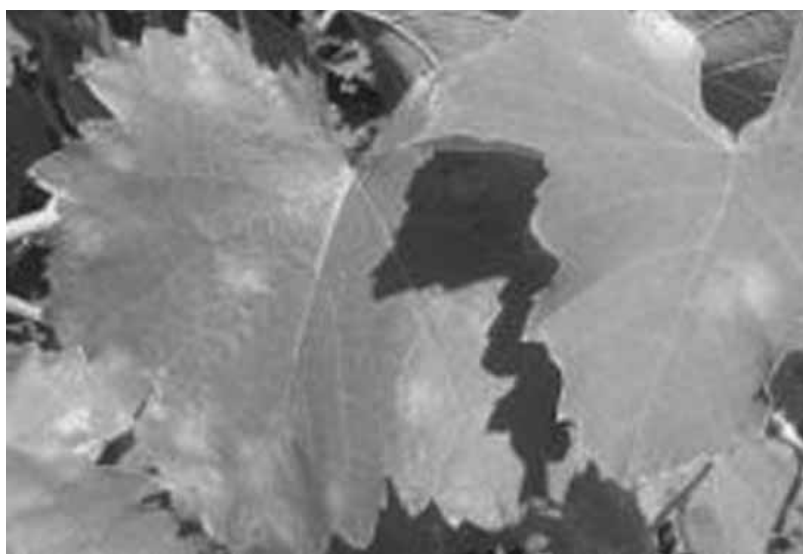
Obavezno odraditi tretman kombinacijom fungicida

Pre upotrebe preparata obavezno je pročitati uputstvo i ponašati se u skladu sa preporukama!

Izvor: Galenika-Fitofarmacija

U toku je polaganje jaja trešnjine muve

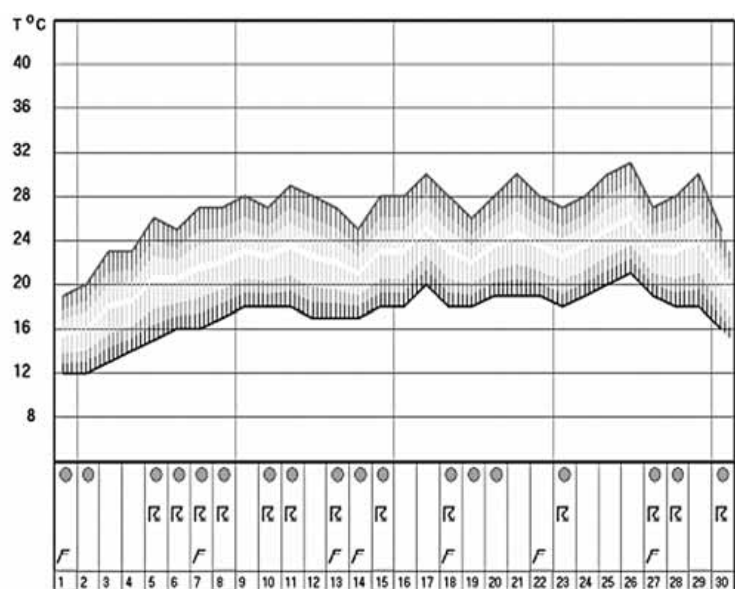

Uslovi za razvoj plamenjače

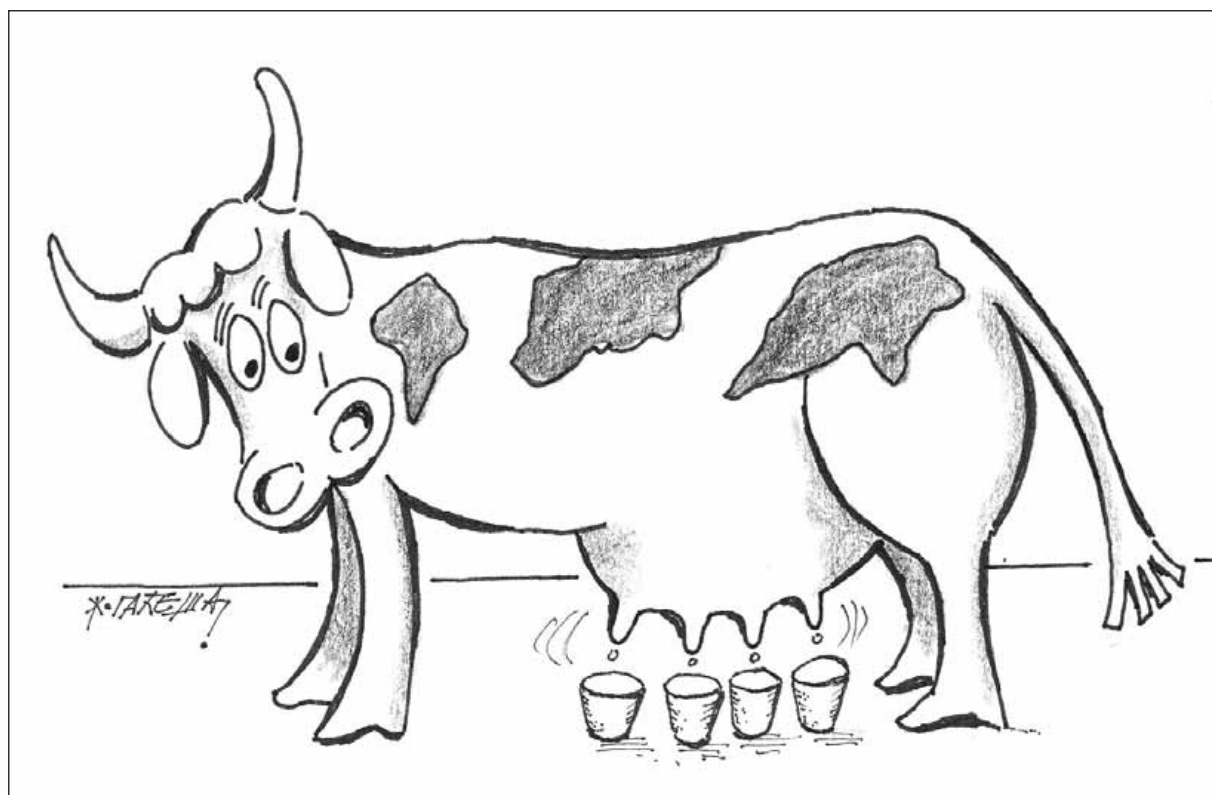

Na pšenici pivac i žitne pijavice

Prognoza vremena do kraja juna

◉ ГРМЉАВИНА ◉ КИША = МАГЛА = СНЕГ = ВЕТАР - МАКСИМАЛНА ТЕМП. - МИНИМАЛНА ТЕМП.

Promet roba na Produktnoj berzi

od 26. do 30. maja 2014. godine

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Rast cene pšenice
- Pad cena na svetskim berzama

Situacija u poplavama zahvaćenim područjima se polako stabilizuje, pa kako stižu sve preciznije procene o razmerama štete na poljoprivrednim usevima, tako se i tržište vraća u normalne tokove i stabilizuje. Ova konstatacija je izvedena na osnovu opšteg utiska o ponašanju tržišnih učesnika krajem ovog nedeljnog peri-

oda. Međutim, iako to i dalje ne znači da se naše tržište vratilo u uobičajenu korelaciju sa međunarodnim tržištima neke tržišne tendencije upućuju da je period unutrašnje tržišne "samovolje" prošao. Konačni ishod dvonedeljnih tržišnih apsurdna na našem tržištu svoju kulminaciju je završio na konstatacijama da smo tokom protekle nedelje imali jednu od

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/ KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, rod 2013.	150	19,36-19,80	100	19,36-19,80	+0,56%
Pšenica, rod 2013.	332	25,85-26,53	332	25,85-26,53	+4,49%

PRODEX

Još jedna nedelja skromnog prometa na "Produktnoj berzi" u Novom Sadu, tokom koje je trgovano samo pšenicom i kukuru- zom.

Cena kukuruza nastavila je da pada, dok je cena pšenice, tokom protekle nedelje, značajno porasla. Poslednja ovonedeljna cena kukuruza od 17,60 din/kg, bez PDV-a, registrovana je još u utorak, uz napomenu da kupci do kraja nedelje za žuto zrno nisu hteli da plate ni znatno niže cene od pomenute. Istovremeno cena

pšenice je nakon prošlonedeljnog skoka na 23,00 din/kg, bez PDV-a i tokom ove nedelje nastavila da raste, prvo na 23,50 din/kg, a zatim na današnjih 24,00 din/kg, bez PDV-a.

Ovonedeljni skok cene pšenice bio je izraženiji u odnosu na pad cene kukuruza, pa je i PRODEX nastavio da beleži svoje godišnje maksimalne indeksne vrednosti. Na današnji dan ovaj indeks beleži indeksnu vrednost od 228,15 poena, što je za 1,53 indeksnih poena više nego prošlog petka.

naskupljenih pšenica u Evropi, ali istovremeno i najjeftinijeg kukuruza na širem regionalnom tržištu. Ono što je zajednički imenitelj svih ovih dešavanja jeste podatak da je berzansko tržište generalno vrlo pasivno sa malim prometima. Protekle nedelje realizovan je promet od 532 tone robe, što je za 12,47% više nego prethodne nedelje. Vrednosno, taj promet je iznosio 12.616.050 dinara ili za 8,06% više u odnosu na vrednost prometa u prethodnoj nedelji.

Pšenica je sredinom nedelje dostigla svoj novi sezonski maksimum od 24,12 din/kg bez PDV.

Prosečna cena trgovanja ove robe iznosila je 26,44 din/kg (24,03 bez PDV), što je u odnosu na prethodnu nedelju rast od 4,49%. U psihozi očekivanja daljeg rasta cene, kada se očekivalo da bi cena mogla dostići i veće vrednosti od već dostignutog maksimuma, tražnja se sasvim povukla i prodavcima je tada postalo sasvim jasno da na ovom tržištu ne mogu više očekivati nastavak trenda rasta cene. Naprotiv.

Cena kukuruza je u padu. Trgovanje ovom robom je početkom nedelje startovalo sa nivoa od 18,00 din/kg bez PDV, a na kraju nedelje, se zaustavilo na

ceni od 17,60 din/kg. Prosečna cena u nedelji za nama je iznosila 19,58 din/kg (17,80 bez PDV). U odnosu na prosek cene iz prethodnog nedeljnog perioda to je pad od 0,56%.

Kako cena pšenice na SPOT tržištu raste i kako se približava žetva nove pšenice, tako se kreće i cena pšenice novog roda na terminskom tržištu. Naime, posle nekoliko zaključenih ugovora "na zeleno" ovom robom po ceni od 16,00 din/kg bez PDV, protekle nedelje registrovano je trgovanje novom pšenicom sa isporukom u julu mesecu po ceni od 16,50 din/kg bez PDV.

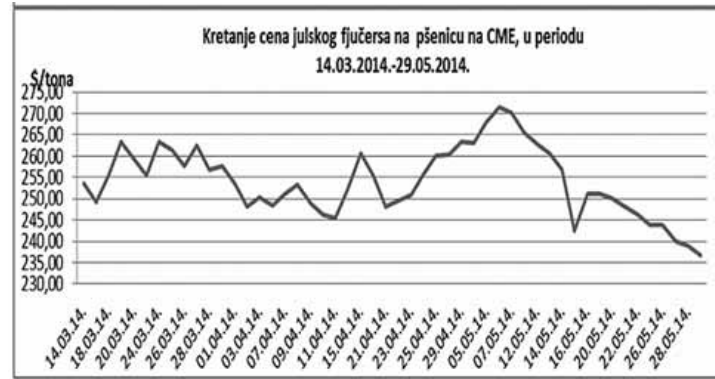
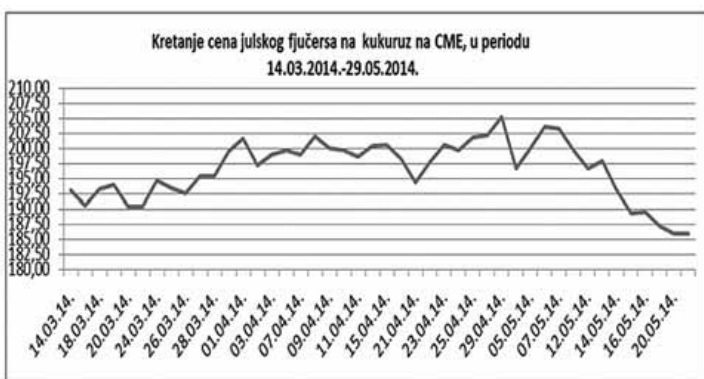

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP JUL 2014.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	239.72 \$/t	239.72 \$/t	235.53 \$/t	234.65 \$/t	232.37 \$/t
Kukuruz	188.18 \$/t	188.18 \$/t	184.87 \$/t	185.98 \$/t	184.80 \$/t

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
161.44 EUR/t (futures avg 14)	163.09 EUR/t (futures jul 14)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
198.75 EUR/t (futures nov 14)	176.00 EUR/t (futures jun 14)

Početkom nedelje pšenica je pala na desonedeljni minimum na osnovu špekulacija da će povoljni vremenski uslovi na severnoj hemisferi dovesti do rasta svetskih zaliha. Stanje oziome pšenice u SAD-u je uglavnom ostalo nepromenjeno u odnosu na nedelju dana ranije, odnosno 30% useva je ocenjeno sa dobar/odličan, dok je 44% useva ocenjeno sa loše/veo-

ma loše. Ukupan nedeljni izvoz SAD-a od samo 142.200 tona, doprineo je kumulativnom izvoza koji je sada na nivou od 31.8 milion tona, ili +17% u odnosu na prošlu godinu.

Vrednosti kukuruza zabeležili su pad na najniži nivo od 4. marta, na osnovu špekulacija da su farmeri ubrzali setvu zbog suvog i toplog vremena, a uz to američki farmeri očeku-

kuju i rekordan rod kukuruza. Setva je napredovala do nivoa od 88% (73% prošle nedelje i 84% prošle godine), što je u liniji sa petogodišnjim prosekom.

U odnosu na kraj prošle nedelje cena julskeg fjučersa na kukuruz u Čikagu pala je za 1,51%, dok je cena julskeg fjučersa na pšenicu pala za 4,07%

U odnosu na prethodnu nedelju u Budimpešti je došlo do pada cene pšenice sa avgustovskim fjučersom za 1,85%, dok je kukuruz sa julskim fjučersom na gotovo istom nivou kao i pre nedelju dana, a razlika iznosi svega 2 centa. Cena pšenice sa novembra- skim fjučersom u Parizu pala je za 2,92%, dok je junski fjučers na kukuruz u Parizu pao za 2,56%.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, jul 14	556.83 \$/t	556.83 \$/t	546.98 \$/t	550.28 \$/t	550.80 \$/t
Sojina sačma, jul 14	502.60 \$/t	502.60 \$/t	494.20 \$/t	498.50 \$/t	498.40 \$/t

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

SPONZOR
Francuski hibridi kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.com
branimir.alivjovic@limagrain.com
www.limagrain.rs

Setva soje u SAD-u je na nivou od 59% (33% prošle nedelje; 41% prošle godine i 56% koliko iznosi petogodišnji prosek). Vrednost julskeg fjučersa na soju u Čikagu je u odnosu na kraj prošle nedelje u padu za 1,29%, dok je cena julskeg fjučersa na sojinu sačmu jeftinija za 0,62%.

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

VOĆE 26.05.2014.-02.06.2014.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz (Južna Afrika)	kg	200	200	200	bez promene	slaba
2	Banana (sve sorte)	Uvoz (Ekvador)	kg	120	130	120	pad	dobra
3	Grepfrut (sve sorte)	Uvoz (Grčka)	kg	100	120	100	pad	slaba
4	Grožđe (belo ostale)	Uvoz (Južna Afrika)	kg	400	400	400	pad	slaba
5	Grožđe (crno ostale)	Uvoz (Čile)	kg	400	400	400	pad	slaba
6	Jabuka (ostale)	Domaće	kg	100	130	130	-	prosečna
7	Jagoda (sve sorte)	Domaće	kg	80	100	80	pad	dobra
8	Kajsija (sve sorte)	Uvoz (Italija)	kg	200	200	200	-	vrlo slaba
9	Kivi (sve sorte)	Uvoz (Italija)	kg	300	300	300	rast	vrlo slaba
10	Kruška (ostale)	Uvoz (Argentina)	kg	200	200	200	pad	slaba
11	Lešnik (očišćen)	Domaće	kg	800	900	800	bez promene	prosečna
12	Limun (sve sorte)	Uvoz (Španija)	kg	150	200	150	-	prosečna
13	Nektarina (sve sorte)	Uvoz (Italija)	kg	220	250	250	-	vrlo slaba
14	Orah (očišćen)	Domaće	kg	800	1.000	800	bez promene	prosečna
15	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz (Grčka)	kg	120	120	120	bez promene	prosečna
16	Smokva (suva)	Uvoz (Italija)	kg	400	400	400	-	slaba
17	Trešnja (sve sorte)	Domaće	kg	120	150	150	pad	dobra
18	Šljiva (suva)	Uvoz (Italija)	kg	250	300	300	-	slaba

POVRĆE 26.05.2014.-02.06.2014.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	veza	20	30	30	bez promene	slaba
2	Brokola (sve sorte)	Domaće	kg	100	100	100	pad	slaba
3	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	150	200	200	pad	prosečna
4	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	100	100	100	-	vrlo slaba
5	Dinja (sve sorte)	Domaće	kg	200	250	250	-	vrlo slaba
6	Grašak (sve sorte u mahuni)	Domaće	kg	130	140	140	-	slaba
7	Grašak (sve sorte bez mahune)	Domaće	kg	70	80	70	-	slaba
8	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	100	100	100	bez promene	prosečna
9	Kelj (sve sorte)	Domaće	kg	150	150	150	bez promene	vrlo slaba
10	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	50	80	60	pad	dobra
11	Krompir (mladi)	Domaće	kg	30	50	40	pad	dobra
12	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	40	50	50	bez promene	prosečna
13	Lubenica (sve sorte)	Uvoz (uvoz)	kg	120	150	150	pad	vrlo slaba
14	Luk beli (mladi)	Domaće	veza	20	25	20	pad	prosečna
15	Luk beli (sve sorte)	Domaće	kg	350	350	350	bez promene	prosečna
16	Luk crni (mladi)	Domaće	veza	15	20	20	bez promene	prosečna
17	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	60	80	70	pad	prosečna
18	Paprika (Babura)	Uvoz (Španija)	kg	300	300	300	pad	prosečna
19	Paprika (ljuta)	Uvoz (uvoz)	kg	350	400	400	-	prosečna
20	Paprika (šilja)	Uvoz (uvoz)	kg	150	200	200	pad	prosečna
21	Paradajz (chery)	Uvoz (Italija)	kg	350	400	400	bez promene	vrlo slaba
22	Paradajz (sve sorte)	Uvoz (uvoz)	kg	100	150	120	-	dobra
23	Pasulj (beli)	Domaće	kg	300	350	350	bez promene	prosečna
24	Pasulj (šareni)	Domaće	kg	300	350	350	bez promene	prosečna
25	Pasulj (žuti)	Domaće	kg	350	350	350	pad	prosečna
26	Paškanat (sve sorte)	Domaće	kg	200	250	200	bez promene	prosečna
27	Peršun (korenaš)	Domaće	kg	200	250	200	bez promene	prosečna
28	Peršun (lišćar)	Domaće	veza	20	20	20	bez promene	prosečna
29	Pečurke (šampinjoni)	Domaće	kg	160	160	160	bez promene	dobra
30	Rotkvica (sve sorte)	Domaće	veza	40	50	50	rast	slaba
31	Tikvice (sve sorte)	Uvoz (uvoz)	kg	60	80	60	pad	prosečna
32	Zelen (sve sorte)	Domaće	veza	60	60	60	bez promene	prosečna
33	Zelena salata (sve sorte)	Domaće	komad	30	40	40	bez promene	prosečna
34	Šargarepa (sve sorte)	Domaće	kg	70	80	70	pad	prosečna

Datum prikupljanja podataka: 26.05.2014.-02.06.2014.

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50 kg	Domaće	kg	20	22	20	-	dobra
2	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25 kg	Domaće	kg	13	17	17	-	prosečna
3	Pšenica	džak 50 kg	Domaće	kg	25	25	25	-	slaba
4	Stočni ječam	džak 50 kg	Domaće	kg	30	30	30	-	slaba

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	83	85	85	pad	prosečna
2	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	36	40	36.50	bez promene	prosečna

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50 kg	Domaće	kg	19	20	20	-	prosečna
2	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25 kg	Domaće	kg	14	15	15	bez promene	prosečna

SILOS Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rinfuz	Domaće	kg	17,60	18,80	18,50	bez promene	prosečna
2	Pšenica	rinfuz	Domaće	kg	24	25,20	24	-	prosečna
3	Sojino zmo	džak 50 kg	Domaće	kg	62	65	65	bez promene	prosečna

CENE ŽIVE STOKE

Mesto prikupljanja cena Pančevo - stočna pijaca

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
					min	max	dom		
1	Jagnjad	sve težine	sve rase	kg	300	320	300	bez promene	vrlo slaba
2	Jarad	sve težine	sve rase	kg	250	250	250	-	vrlo slaba
3	Koze	sve težine	sve rase	kg	120	120	120	-	vrlo slaba
4	Ovca	sve težine	sve rase	kg	120	130	130	-	vrlo slaba
5	Prasad	16-25 kg	sve rase	kg	300	300	300	bez promene	vrlo slaba
6	Prasad	<=15 kg	sve rase	kg	300	320	300	bez promene	vrlo slaba
7	Telad	80-160 kg	SM	kg	400	400	400	-	vrlo slaba
8	Tovljenici	80-120 kg	sve rase	kg	180	190	180	bez promene	vrlo slaba

IZVEŠTAJ O CENAMA ŽIVE I ZAKLANE STOKE U KLANICAMA

Mesto prikupljanja cena: Južno-banatski okrug

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Jagnjad	sve težine	sve rase	300	300	300	bez promene	vrlo slaba
2	Junad	>480 kg	sve rase	220	230	220	bez promene	slaba
3	Krmače za klanje	>130 kg	sve rase	140	150	150	bez promene	vrlo slaba
4	Prasad	16-25 kg	sve rase	280	280	280	bez promene	vrlo slaba
5	Tovljenici	80-120 kg	sve rase	180	190	190	bez promene	prosečna

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

- Prodajem traktor New Holland, kabina, sečka, kosa 3 metra. Tel: 022/630-872
- Prodajem traktor 542 bez kabine, drljaču trokrilnu i tanjiraču sa 20 diskova, berač dvo-redni Zmaj i plugove. Tel: 063/1945-478
- Prodajem traktor Toma Vinković, 18 KS, tanjiraču i levator. Tel: 022/2741-219, 064/3685-247
- Prodajem frezu sa priključcima. Tel: 022/2741-029
- Prodajem motokultivator IMT 506. 022/2741-258, 065/4033-077
- Kupujem traktore, kombajne, berače, prikolice i svu priključnu poljoprivrednu mehanizaciju. Marka i stanje nebitno. Tel: 061/6931-066
- Prodajem traktor Belarus 82, 93. god., 3600 sati u dobrom stanju, setvospremač odžački, plug trobrzani obrtač i plug dvobrazni leskovački. Tel: 022/711-988
- Prodajem kombaj Zmaj 142 za žito i soju, 84. god., garažiran Tel: 022/650-262, 065/5898-811
- Prodajem traktor T-40, prvi vlasnik. Tel: 064/5060-956
- Prodajem Torpedo 4006, Dajc motor. Tel: 062/449-341
- Prodajem kombajn New Holland 3m kosa, kabina, sečka. Tel: 022/630-872, 063/8289-121
- Prodajem traktor IMT 565 i berač za kukuruz Zmaj 214s. Tel: 063/802-18-41
- Prodajem traktor Belarus 52 sa prednjom vučom. Cena 1.500 E. Tel: 022/669-147
- Prodajem traktor Zetor 5011, prskalica RAU 330 litara, plug dvobrazni na pomera-nje, špartač IMT dvoredni, grablje Šempeter 220, drljača 4 krila i levator 9 metara. Tel: 064/315-91-18
- Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75
- Prodajem traktor Massey Ferguson 65 u dobrom stanju. Tel: 064/9652-270
- Prodajem traktore John Deere 4020 i Massey Ferguson 175. Tel: 022/670-150
- Prodajem traktor Massey Ferguson 690. Tel: 064/2408-550
- Prodajem kombajn Đuro Đaković. Tel: 063/1094-235
- Prodajem Belorusa, zmajevku 7 t, špartač IMT 4 reda, pneumatske mašine, 2 setvospremača, plug, levator, cisternu za osoku 300 litara i zrno soje Balkan. Tel: 022/664-772, 064/0650-157
- Prodajem kombajn Zmaj univerzal u dobrom stanju. Tel: 064/281-96-29
- Prodajem traktor Belarus 820 u odličnom stanju, 1999. godište i odžački krunjač, pogon struja i kardan, kapacitet 5 t na čas. Tel: 064/4-333-528
- Prodajem traktor Torpedo 75 bez prednje vuče. Tel: 065/418-74-00
- Prodajem traktor Ursus 904b. Tel: 022/718-340
- traktor Torpedo rx120 KS i tanjiraču Ferocop 28 diskova, vučena. Tel: 022/682-057
- Prodajem kombajn Zmaj Univerzal u dobrom stanju, može zamena. Tel: 064/281-96-29
- Prodajem žitni kombajn Zmaj Univerzal. Tel: 064/33-11-825
- Prodajem traktor Torpedo RX-120 KS i tanjiraču Ferocop 28 diskova, vučena. Tel: 022/682-057
- Prodajem kombajn Claas Mega 204 sa hederom 510m, adapter za kukuruz 5 redi, roto sečka original Claas i adaptacija za sun-cokret. Tel: 063/7767-828
- Kupujem traktore IMT 533 i 539 do 1.000 evra. Tel: 066/9585-171
- Prodajem traktor Zetor 5011, prskalica RAU 330 litara, plug dvobrazni na pomera-nje, špartač IMT dvoredni, grablje Šempeter 220, drljaču 4 krila, levator 9 metara. Tel: 064/315-91-18
- Prodajem dvoredni vučeni kombajn za repu i pastrnak "klajne" i šestoredni špartač za repu i soju. Tel: 063/569-417
- Prodajem traktor Torpedo 9006 i tanjiraču nošenu, 32 diska. Tel: 063/855-44-23

- Prodajem traktor torpedo 9006 1985. godište., sa prednjom vučom, pomoćnom hidrauličkom, registrovan, zadnje gume nove. Tel: 063/591-716
- Prodajem traktor IMT 560, traktor IMT 558 u odličnom stanju, špartač, prikolicu, špediter, prskalicu, levator, setvospremač, plug, berač, plug, tanjiraču, rasturivač, sejalicu za kukuruz i sejalicu za žito. Tel: 063/526-008, 061/687-62-60.
- Prodajem traktor Rus T40, plug i kare. Tel: 065/542-46-86
- Prodajem traktor Ursus 904B. Tel: 022/718-340
- Prodajem ruski traktor old timer MTZ 5 1957. godište, u radnom stanju. 022/658-935, 064/3453428
- Prodajem traktor Fendt Farmer 104s turbomatic 60 KS, generalna urađena, uvoz iz Švajcarske. Tel: 064/95-85-627

- Prodajem traktore IMT 539 i IMT 542. Tel: 063/11-83-095
- Prodajem kombajn Zmaj Univerzal u dobrom stanju ili menjam za mušku telad. Tel: 069/58-55-829

OPREMA

- Prodajem špediter "Dubrava" 2,5 t i prikolicu 3 t. Tel: 022/487-018
- Prodajem špartače 2 i 4 reda IMT i autoprikolicu. Tel: 064/8599-612
- Kupujem poljoprivrednu mehanizaciju ispravnu i neispravnu. Tel: 064/2529-375
- Prodajem grablje Sunce. Tel: 022/731-414, 064/2114-049
- Prodajem dvobrazni berač Zmaj 222, plug IMT 2 brazde, plug Leopard i RAU drljaču. Tel: 063/1945-478

Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75

- Prodajem berač 214s. Tel: 063/8665-700
- Prodaju berač Zmaj 216, 2 gume 14 9 28 polovne i seme zobi. Tel: 022/666-409
- Prodajem jednobrazni plug IMT i drljaču sa 4 krila. Tel: 022/731-223, 063/7025-540
- Prodajem špartač 6 redi Oltov, plug 10 redi IMT, drljaču 4 krila i rem za bikove i svi-nje na točkovima. Tel: 022/2733-173
- Prodajem rotacionu kosačicu 1,65. Tel: 022/666-148
- Prodajem lozničku prikolicu kipericu od 5 tona. Tel: 022/664-696, 065/6573-453
- Prodajem špartač, 4 reda sa kutijama. Tel: 065/4274-996
- Prodajem berač jednorodni Eko 3500 SIP. Tel: 065/585-05-70
- Prodajem 2 drljače, jedna sa valjcima, špeditere, plug, stočarku, krunjač. Može zamena a kupujem Dubravinu prikolicu. Tel: 063/870-30-14
- Prodajem dosta rezervnih delova za IMT traktore, dosta delova za prednju vuču. Tel: 069/462-32-60
- Prodajem berač Zmaj 224, dvoredni, 2001. godište, baliranu detelinu i seno. Tel: 022/2680-055, 064/599-23-30
- Prodajem plugove IMT 756 visoki kliners i 756 niski kliners i sejalicu četiri reda Olt. Tel: 069/717-615
- Prodajem ekstruder za soju kapaciteta 80 kg na sat, motor 7 kW. Tel: 064/567-53-59
- Prodajem sejalicu pneumatsku za soju. Tel: 065/51-22-169

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

- Prodajem selektor za žitarice (soju, kukuruz, žito). Tel: 022/617-567, 064/567-53-59
- Prodajem plug obrtač, četvorobrazni, rešet-kaste daske, ekstra stanje. Tel: 063/509-869
- Prodajem setvospremač-krimler 2,90 m RAU u odličnom stanju, povoljno. Tel: 061/200-32-17
- Prodajem presu Velger 71 u odličnom stanju. Tel: 064/51-69-710
- Prodajem setvospremač od 2.20, jedan red valjaka, remontovan. Tel: 022/640-581, 064/375-19-25

- Prodajem tešku drljaču, klinovi novi, 30x30. Cena 1100 E. Tel: 063/502-543
- Prodajem krimler 2,90 IMT. Tel: 064/173-41-44
- Prodajem prikolicu za bale, duvan, itd. Dugačka 6 m i široka 2 m. Tel: 064/24-94-505
- Prodajem mehaničku Oltovu sejalicu sa četiri reda za kukuruze na broj. Tel: 022/736-118
- Prodajem pneumatsku sejalicu Nodet, 8 redova. Cena 2500 E. Tel: 063/502-543
- Prodajem levator i rasipač. Tel: 064/17-599-68
- Prodajem mehaničku sejalicu Olt i kosačicu za detelinu Olt. Tel: 064/306-306-0
- Prodajem točkove za traktor IMT 577 i 560 sa felnama dimenzija 16.9.30 pogodne za sve radove. Tel: 069/614-996

- Prodajem ispravnu, Oltovu tanjiraču, 28 tanjira. Tel: 063/825-93-42
- Prodajem spremač IMT 2.90, dupli rotori. Tel: 022/715-406
- Prodajem špartač futoški 4 reda i dva teleta crno-bela. Tel: 062/405-539
- Prodajem presu z224 u ekstra stanju i špartač, šestoredni za repu sa zonama. Tel: 064/70-111-81
- Prodajem adapter 4 reda Claas, remontovan, rotosečka, prihvat original Claas. Tel: 064/25-63-689
- Prodajem plug tri brazde 14 coli leskovački u ispravnom stanju i špartač za soju šestoredni. Tel: 064/70-111-81

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "BILANS VM"

Trg Vojvodanskih brigada BB Sremska Mitrovica, Tel: 064/06-06-450

- Prodajem berač Zmaj 222, 1986. godište i kombajn Zmaj 142 sa žitnom i kukuruznom varijantom. Tel: 060/025-81-41
- Prodajem levator za kukuruz 9 m. Broj: 063/269-5330
- Prodajem prikolicu Zmaj sitni rol, RAU drljaču četiri krila, vučeni rasipač 3 t, prednja vuča od Rakovice 130 ztf. Tel: 064/335-12-75
- Prodajem 2 nove IMT kabine za 542 i 577, dve gume za traktor rekordove pol 14-28, ovršenu zob i baliranu slamu. Tel: 022/660-481
- Prodajem berač EKO 3500, slovenački, jednorodni. Tel: 065/585-0570
- Prodajem motokultivator IMT 506 i rakiju šljivovicu. Tel: 022/2741-258
- Prodajem IMT setvospremač 2,9 m sa jednim redom valjaka. 022/714-306
- Prodajem drljaču 3 krila, rasipač za dubre, prikolicu 3 tone Dubrava. Tel: 064/367-38-73
- Prodajem IMT plug 756 visoki klirens i plug 756 niski klirens, IMT ciklon 400 kila i auto prikolicu. Tel: 069/717-615
- Prodajem dva pluga obrtača Lemken dvobrazni i trobrzani, obrtač Frost nemački trobrzani, ravnjak Olt trobrzani, IMT 756 dvobrazni i vadilicu za repu mehaničku, sve u odličnom stanju i kardan remontovan kao nov od traktora Torpeda 90. Tel: 061/200-32-17
- Prodajem prikolicu Emind Erdevik 4 tone, kiperica, može zamena. Tel: 064/24-94-505
- Prodajem povoljno špartač Majejica za soju i repu, dve tanjirače Olt i leskovačku i levator za kukuruz. Tel: 022/742-533
- Prodajem prekrupač 5.5 kW, elektro tornji. Tel: 061/63-37-045
- Prodajem IMT frezu za traktor, radni zahvat 125 cm. Tel: 065/67-96-580
- Prodajem spremač IMT 2.90 m sa duplim rotorima, u odličnom stanju. Tel: 022/715-406
- Prodajem priključke za Tomu Vinković. Tel: 060/0314-015
- Prodajem konusno tanjiraste zupčanike za prednju vuču Torpedo. Tel: 064/321-31-63

- 022/718-138, 064/4225-437
- Prodajem kuću u Šidu i krunjač. Tel: 022/712-928, 060/7124-455
- Prodajem 5 jutara zemlje u Divošu. Tel: 022/661-068
- Prodajem zemlju u Binguli. Tel: 022/731-223, 063/7025-540
- Prodajem kuću u Kuzminu sa 10 ari placa. Tel: 022/664-360
- Prodajem 2 jutra zemlje u Šuljmu. Tel: 064/0245-068
- Prodajem kuću u Kuzminu, vlasnik 1/1. Tel: 022/664-814
- Prodajem lokal u Vašici. Tel: 063/7025-540

• Prodajem plac (8.005 m2) sa kućom, objektima i ispuštom za koze, vinogradom, voćnjakom i livadom na Lipovači kod Šida (prilaz sa 3 strane), ili menjam za kuću u Erdeviku. Dogovor. **SMS/Tel: 064/1629-737**

- Prodajem troiposoban stan u Novom Sadu, 76 m2, A. Šantića, terasa, garaža, parking mesto. Tel: 064/8363-037
- Prodajem kuću i kafanu u Jarku, 550 m2. Tel: 062/1888-513
- Prodajem 2 stana u centru Rume (dvoiposoban i jednoiposoban) na 1. spratu, CG. Tel: 022/473-148, 063/8214-692
- Prodajem kuću u Lačarku blizu centra, 10 ari placa, cena povoljna. Tel: 022/670-454
- Prodajem prazan plac u Krčedinu površine 16 ari, postoji put do placa. Cena po dogovoru. Tel: 064/861-54-48
- Prodajem kuću u Erdeviku na pola jutra placa. Tel: 022/719-190
- Prodajem kuću u Vašici na 28 ari placa, nova, nedovršena. Tel: 022/743-279
- Prodajem vikend plac površine 21 ar, između Vrdnika i Jaska (tzv. Venje). Tel: 064/160-44-71

Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja. Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

- Menjam veliki kompresor za futoški špartač ili rasturivač za dubre sa lulom. Tel: 064/32-98-102
- Kupujem mlin na traktorski pogon. 063/8564-639

ZEMLJA, PLACEVI, KUĆE, STANOVİ, LOKALI

- Prodajem 2,5 jutra obradive zemlje. Tel: 022/661-068
- Prodajem noviju kuću u Gibarcu, plac 20 ari. Tel: 063/7435-896
- Prodajem u Sremskoj Mitrovici stariju kuću na 17 ari placa. Tel: 022/613-350, 065/5104-217
- Prodajem kuću u Vrdniku. Tel: 022/466-241, 063/7847-999
- Prodajem kuću u Ležimiru. Tel: 064/2919-628
- Prodajem kuću u Bešenovu sa pomoćnim zgradama, 10 ari plac. Tel: 022/666-251
- Prodajem kuću u Berkasovu i zemlju. Tel:

- Prodajem plac u Rumi površine 12 ari, širina 20 m a dužina 60 m, ograđen. Tel: 062/971-86-20
- Prodajem kuću u Dobrincima površine 150 m² sa svim pratećim objektima. Tel: 064/577-14-62
- Menjam stan na istoku u Šidu, 62 kvadrata sa etažnim grejanjem, klimom, garažom za kuću u Šidu uz moju doplatu. Tel: 065/65-85-294
- Kupujem zemlju pored Bosuta. Tel: 064/281-0-634
- Prodajem 4 jutra zemlje na putu Šid - Tovarnik Tel: 062/393-583
- Bračnom paru sa decom potrebna kuća za stanovanje na duži period u Šidu. Tel: 064/6369-110

Prodajem vikendicu sa šljivikom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ara, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra. **Mob: 063/592-235**

- Uzimam zemlju u zakup, u okolini Sremske Mitrovice, Mandelosa i Ležimira. Tel: 066/902-14-98
- Kupujem kuću u Šidu ili okolini. Tel: 062/898-68-59
- Prodajem 1,5 jutro zemlje na buđanovačkom drumu u Rumi. Tel: 064/211-41-04
- Prodajem tri fitalja jutra zemlje u Vašici blizu sela na batrovačkom putu. Tel: 064/494-97-81
- Prodajem voćnjak sa 100 stabala šljive u punom rodu plus bašta u selu Grgurevci. Tel: 064/189-20-57
- Prodajem četiri jutra zemlje u Banoštoru pogodno za sadnju vinograda i prodajem kuću ili menjam za manju u Sremu. Tel: 069/1242-545
- Prodajem 53 ara zemlje kod metlare i Peugeot 605 dizel, 1998, godište, registrovan do maja. Tel: 063/707-47-19
- Prodajem pola jutra zemlje pod šljivama u Irigu. Tel: 063/86-55-046
- Prodajem 4 jutra zemlje u arendu u Grku. Tel: 065/542-46-86
- Prodajem 4 jutra zemlje u komadu na putu Šid-Tovarnik, bliže Šidu. Tel: 062/393-583
- Prodajem kuću u Erdeviku na pola jutra placa sa pomoćnim objektima. Tel: 022/719-190

POLJOPRIVREDNI PROIZVODI

- Prodajem 300 bala deteline (Morović). Tel: 022/736-256
- Prodajem 250 bala pšenične slame. Tel: 022/312-914
- Prodajem 5,5 tona kukuruza u džakovima (Čalma). Tel: 022/685-319
- Prodajem zeleni pasulj. Tel: 022/458-016
- Prodajem baliranu detelinu u Rumi. Tel: 064/98-68-786
- Prodajem baliranu detelinu. Višnjićevo. Tel: 062/626-044
- Prodajem 50 litara rakije od dunje odličnog kvaliteta, povoljno. Tel: 064/135-86-36
- Prodajem 10 tona kukuruza u zrnu. Tel: 064/2071-138
- Prodajem beli kukuruz ZP 300b i žutu ZP 341. Tel: 062/8162-832
- Prodajem tri do četiri tone kukuruza rod 2012. (stari). Tel: 022/743-444, 063/105-19-26
- Prodajem rakiju od kruške. Tel: 022/631-180
- Prodajem kukuruzno stočno brašno (Corn Produkt). Tel: 065/5325-130
- Prodajem rakije viljemovku i dunju. Tel: 022/626-899

- Prodajem rakiju šljivu. Tel: 022/661-312
- Prodajem baliranu slamu veoma lepe bale i pod šupom, nije kisla, Moguć prevoz i svaki dogovor. Tel: 022/484-604, 063/751-4-617
- Prodajem 300 bala lucerke. Tel: 066/400-927
- Prodajem rakiju šljivu bez šećera. Tel: 022/732-256
- Prodajem balirano seno 160 din. bala. Tel: 061/7183-148
- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 069/204-71-05
- Prodajem kvalitetno balirano seno u količini od 5.000 bala. Tel: 022/668-413
- Prodajem baliranu detelinu i slamu. Tel: 064/30-59-676
- Prodajem kvalitetno balirano seno u količini od 5.000 bala. Tel: 022/668-413

- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 064/2071-138
- Prodajem baliranu detelinu, 20 dinara kila. Tel: 069/2047-105
- Prodajem detelinu. Tel: 064/125-7142
- Prodajem kukuruzovinu u snopovima, povoljno oko 100 snopova. Lačarak. Tel: 064/214-92-15
- Prodajem veću količinu balirane slame i kukuruzovine. Tel: 060/192-11-91
- Prodajem vezove za goveda i duplikator za pasterizaciju mleka. Tel: 064/911-29-49
- Prodajem zeleni pasulj. Tel: 022/458-016, 064/249-43-01
- Kupujem ječam. Tel: 064/450-73-84
- Prodajem detelinu, 300 dinara bala. Tel: 064/125-7142
- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 063/11-55-835
- Prodajem 50 litara rakije od krušaka. Tel: 064/03-10-223

USLUGE, POSLOVI

- Potreban traktorista u Šidu. Tel: 063/1090-863
- Freziram bašte u Mitrovici i okolini. Tel: 022/631-495
- Uslužno bušim rupe traktorom za voće, stubove i ograde. Tel: 064/99-25-898
- Potreban traktorista u Šidu. Tel: 063/1094-235
- Tražim radnika na farmi krava (Nenadović). Tel: 022/625-145
- Potrebna žena za čuvanje starije ženske osobe u Divošu. Tel: 064/0106-010
- Pouzdan čovek održavao bi vikendice na Fruškoj gori. Tel: 064/514-7251
- Usluga zavarivanja. Tel: 066/942-1117
- Industrija mesa Zmajevac iz Iriga potrebni automehaničari sa iskustvom. Tel: 022/462-433, 064/891-38-11
- Tražim ženu za pomoć u kući stan, hrana i plata po dogovoru. Tel: 061/2892-945
- Vršim negu starih, bolesnih i osobe sa posebnim potrebama. Tel: 064/133-19-35
- Potreban električar za servis i montažu. Tel: 060/6070-106
- Tražim posao: čuvanje dece, pomoć u kući i starima za stan, hranu i platu. Tel: 064/4723-813
- Diplomirani ekonomista daje časove matematike. Tel: 064/264-76-91
- Dajem časove engleskog i nemačkog jezika za sve uzraste. Tel: 064/3144-666
- Ženskoj osobi hitno potreban bilo koji posao. Tel: 061/173-94-52

DOMAĆE ŽIVOTINJE

- Prodajem 7 teladi. Tel: 022/668-246
- Prodajem dve krmače i nerasta. Tel: 022/732-116
- Prodajem prasice od 10 kg. Tel: 064/2491-802
- Prodajem bravca od 120 kg, crveni durok, cena 180 din/kg. Tel: 063/8179-536
- Prodajem dve kobile lipicanerke. Tel: 022/640-028
- Kupujem nazimice. Tel: 061/3053-604
- Prodajem prasice težine 15-20 kg. Tel: 022/666-170
- Prodajem bele piliće 3-4 kg. Tel: 022/673-756
- Prodajem mangulice i svinjsku mast od mangulice. Tel: 022/673-096
- Kupujem mlađu telad (Šašinci). Tel: 063/7203-349
- Prodajem 2 ovce jednom jagnjene. Tel: 022/630-946
- Prodajem koze i jariće. Tel: 064/1629-737
- Prodajem 22 ovce i 20 jaganjaca. Cena 2.500 evra. Tel: 062/968-16-13
- Prodajem 14 ovaca sa jaganjcima. Tel: 022/684-650

SREMSKA POLJOPRIVREDA

- **Vaš poljoprivredni savetnik**
- **Novine koje Vas uvode u savremeni agrobiznis**

MARKETING

Tel/fax: 022/610-496

Mob: 064/1629-737

E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

- Prodajem jariće. Tel: 022/450-814
- Prodajem 5 muznih krava crveno-bele (opština Indija). Tel: 060/5840-183
- Prodajem guščiće, pačiče, piliće. Tel: 022/672-608
- Prodajem veću količinu domaćih pilića. Tel: 065/4659-498

- Prodajem ovna od 110 kg. Tel: 022/737-669, 063/292-073
- Prodajem kravu simentalke rase (daje 22 litre mleka) i 3 teleta. Tel: 022/472-837
- Prodajem bika 650-700 kg. Tel: 063/8267-836
- Prodajem krmaču 250 kg. Tel: 022/477-634, 061/2295-982
- Prodajem iznošene koko nosilje i rakiju šljivovicu. Tel: 022/731-507
- Prodajem žensko tele, 2 meseca staro. Tel: 022/2680-081

- Kupujem okiten crevo fi 50, 100m. Tel: 061/1148-153
- Prodajem 10 aluminijumskih cevi za navodnjavanje sa rasprskivačima. Tel: 022/688-133
- Prodajem 30 cevi za navodnjavanje, aluminijumske, slovenačke proizvodnje. Tel: 022/465-808
- Prodajem pumpu za zalivanje Morava za zalivanje, ima 2 usisna i 2 potisna creva. Veliki Radinci. Tel: 022/660-016

- Kupujem okiten crevo fi 50, 100m. Tel: 061/1148-153

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

ZALIVNI SISTEMI

- Prodajem osiječku pumpu za navodnjavanje i creva za sistem kap po kap. Tel: 022/715-095
- Prodajem zalivni sistem za navodnjavanje kompletan, plug obrtač dvobrazni Cron i plug dvobrazni leskovački, krunjač sip na kardan. Tel: 064/4944-907
- Prodajem pumpu za navodnjavanje Tomos. Mandelos. Tel: 022/681-664, 064/3311-638
- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70
- Prodajem žalecov tifon, fi 50, dužine 200 m, sa topom. Tel: 064/28-95-473
- Kupujem okiten crevo fi 50, 100m. Tel: 061/1148-153
- Prodajem 10 aluminijumskih cevi za navodnjavanje sa rasprskivačima. Tel: 022/688-133
- Prodajem 30 cevi za navodnjavanje, aluminijumske, slovenačke proizvodnje. Tel: 022/465-808
- Prodajem pumpu Morava za zalivanje, ima 2 usisna i 2 potisna creva. Veliki Radinci. Tel: 022/660-016

- Kupujem okiten crevo fi 50, 100m. Tel: 061/1148-153

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem pumpu za zalivanje Tomos. Tel: 060/407-24-70

- Prodajem med bagremov, lipov, polen i društva sa 10 ramova. Tel: 022/718-292 064/6522-453
- Prodajem med Lipov i bagremov na veliko. Tel: 066/005-655
- Prodajem šumski med 350 din/kg. Tel: 022/712-355
- Prodajem 30 košnica sa pčelama. Tel: 064/33-11-629

KUĆNI LJUBIMCI

- Prodajem bele puline. Tel: 060/441-4055
- Prodajem štence bišona i pulina. Tel: 022/710-400, 063/8251-526
- Prodajem štence kratkodlakog ptičara. Tel: 022/716-200
- Kupujem štene rotfajlera. Tel: 022/472-155
- Sibirski haski, ekstra štenad. Tel: 065/6573-857
- Prodajem štence Labradora. Tel: 060/010-19-71
- Prodajem štence pekinezera, izuzetno lepi. Tel: 069/1512-294
- Prodajem rotfajlera ili menjam za šarplaninca. Tel: 064/1790-067
- Prodajem kućiće rotvajlere stare mesec dana (60 evra). Tel: 060/7352-070
- Hitno poklanjam ženku šarplaninca sa papirima, zbog odlaska u inostranstvo. Tel: 031/154-001
- Pikezeri stari preko dva meseca. Tel: 064/2159-050
- Prodajem kućiće pekinezera, patuljaste pinčeve, nemačke kratkodlake ptičare, lovne terijere, vakcinisani i revakcinisani. Dublje. Tel: 062/188-00-24

MOTORNA VOZILA

- Prodajem Fiat Stilo 1,8 benzinac, tek registrovan. Tel: 022/471-487, 064/0004-991
- Prodajem Ladu Samaru sa troje vrata, plin. Tel: 063/480-903
- Prodajem Yugo Floridu 97. godište (51.000 km), nove gume, garažiran. Tel: 022/444-026
- Prodajem Opel Kadet, kocka 1,2, godište '83., benzin-plin, povoljno. Tel: 064/14-69-263
- Prodajem Nisan Almeru 1,6, može zameniti za jevtinije. Tel: 064/1060-736
- Prodajem Nisan, dizel, 1990. godište. Cena 500 E, može zameniti za skuplji. Tel: 064/1240-234
- Prodajem Pasat 3, 93 god., 55 Kw i 10 metara drva. Tel: 022/745-361, 064/9897-688
- Prodajem Golfa 1,6 dizel, 81. god. Tel: 022/710-189
- Prodajem Opel Corsu. Tel: 064/2867-936
- Prodajem Fiat Doblo, 2002 godište., troje vrata, benzin, u dobrom stanju, urađen mali servis, registrovan do 25.07.2014. godine. Cena 1.650 E. Tel: 064/9809-502
- Prodajem ili menjam Fiat Mareu karavan 2001. godine, benzinac, 1.600 kubika, registrovan do novembra. Tel: 064/99-171-94
- Prodajem Audi 80 dizel 1985. godište, ispravan, registrovan do 6 meseca ili menjam za motokultivator. Tel: 063/8054-961
- Prodajem Zastavu 101 skala 55, godina proizvodnje 1998. Tel: 064/4580-538
- Prodajem Golf 2, 1992. godište, dizel. Tel: 064/3159-118
- Prodajem Fiat Punto GT 1.4 benzin-plin, oprema. Tel: 022/718-410, 062/575-709
- Prodajem Peugeot 206 1.4 hdi, 2003. godište, Reault Clio 2002. godište, 1.2, 5 vrata, Opel Corsa 1.2 b, 2002. godište. Povoljno. Stara Pazova. Tel: 063/8667-678
- Prodajem Nisan Almeru, 1997. godište, neregistrovan. Tel: 064/1060-736
- Prodaju Yugo 45, 1988. godište, registrovan do aprila, zimske gume, motor dobar, limarija solidna. Cena 250 E. Tel: 065/65-85-294

JAMENA • UNIŠTENO OKO 90 Odsto ORANICA

Neophodna pomoć države

- Od ovogodišnjeg roda nema ništa, ali opet se trudim da budem realan i da razmišljam kako ima mnogo više onih koji su prošli gore od mene, a to su oni koji rade stotine hektara i koji su sada ostali bez svega. U svakom slučaju, kako god da se uzme i koliko god ko da ima, štete su kod svih velike jer je svakome njegovo najveće – kaže Goran Lukić, poljoprivrednik iz Jamene, koji je obrađivao deset hektara oranica

Letina sa jamenačkog atara, koji zauzima površinu od 27.000 hektara, nakon nedavnih poplava uništena je sa više od 90 posto površina. Iako se voda povukla iz sela, mnoge njive su još uvek pod vodom, a sa većine njih je došlo do ispiranja humusa i odnošenja oraničnog sloja, tako da tačna procena štete još uvek ne može precizno da se odredi.

Jedan od meštana čije su njive u potpunosti stradale je i **Nemanja Tešić**. Ovaj 24-godišnjak zajedno sa svojim roditeljima poljoprivredom se bavi još od srednje škole. Kaže da njegova porodica u svom vlasništvu ima 30 hektara oranica, a jedan deo uzimaju i u arendu.

Najveći deo njiva mi se nalazi u delu atara koji je bio prvi zahvaćen vodom i to je u potpunosti uništeno, dok je drugi deo zemljišta u blizini sela, u delu koji je bio poslednji polavljen i tu još uvek leži voda

Goran Lukić obrađivao je deset hektara zemlje

- Do sada smo uzimali i državnu zemlju u zakup, ali ove godine nismo jer je licitacija održana kasno, pa smo zato i odustali. Imali smo posejanu većinom soju, ali i malo ječma i kukuruza. Nažalost, sve nam je to sada uništila, toliko je poplavilo da se na nekim delovima čak i ne poznaje gde je bila njiva, nego sva površina izgleda kao neko veliko jezero, pošto je tu prošao najjači talas. Što se tiče mehanizacije, nju smo uspeli da spasemo jednim delom i to traktore jer smo ih dan pre poplave odvezli za Šid, dok nam je je sejačica ostala skroz pod vodom, kao i svi alati. Pod šupom nam je, takođe, ostao i kombajn. Bio je u vodi nekih 70 centimetara, ali nadam se da ćemo uspeti da ga koristimo i da ga mulj nije upropastio. Imali smo i nešto malo stoke, samo za našu upotrebu, tako da su nam i bravci ostali pošto smo ih izvezli na sigurno, dok se sva živina koju smo imali podavila – ovako Nemanja priča o situaciji i šteti koju je u njegovom domaćinstvu prouzrokovala poplava.

Ipak, njegove godine mu ne dozvoljavaju da bude pesimista. Kaže da od predaje nema ništa, nego da se mora ići dalje i dodaje:

- Kada smo svi u mojoj porodici tolike godine radili, ne možemo sada da odustanemo. Ovogodišnji rod jeste uništen, voda se neće povući još ko za do kada i istina je da sam se razočarao, ali ipak mislim da treba gledati napred, dalje u budućnost jer od kukanja nema vajde.

Tog dana kada je napuštao svoju kuću u Jameni, **Risto Grozdanić** ostavio je u dvorištu ono što je imao od stoke: krmaču i desetoro prasića, kao i svu živinu. Kada se nakon četiri dana vratio, od deset kokošaka video je da su preživele samo tri i petao, dok su svi prasići bili još uvek živi, iako nisu imali dovoljno hrane i vode.

- Prasiće sam popeo gore na čardak, a krmaču sam ostavio dole, u drugom delu dvorišta gde je skroz bila voda. Mislio sam da niko od njih nije preživio, ali mi je jedan veterinar koji je prolazio ovuda javio da je video da su svi na

Osposobljavanje dela mehanizacije

broju. Kada sam nakon četiri dana došao zatekao sam sve prasiće, a i krmaču, koja je preživela verovatno zahvaljujući tome što joj je glava bila iznad vode. Baš sam se bio iznenadio i obradovao. Jedino mi je, eto, živina stradala, mada su mi pilići preživeli, jer sam i njih isto popeo na visoko – priča Risto Grozdanić, dodajući da iako mu je stoka sačuvana, kuća mu je u potpunosti uništena s obzirom da je bila prizemna.

Goran Lukić iz Jamene obrađivao je desetak hektara na kojima je imao soju, kukuruz i ječam.

- Najveći deo njiva mi se nalazi u delu atara koji je bio prvi zahvaćen vodom i to je u potpunosti uništeno, dok je drugi deo zemljišta u blizini sela, u delu koji je bio poslednji polavljen i tu još uvek leži voda. Dakle, sve što sam ob-

Nemanja Tešić, mladi poljoprivrednik iz Jamene

rađivao mi je poplavljeno i skroz uništeno. Od ovogodišnjeg roda nema ništa, ali opet se trudim da budem realan i da razmišljam kako ima mnogo više onih koji su prošli gore od mene, a to su oni koji rade stotine hektara i koji su sada ostali bez svega. U svakom slučaju kako god da se uzme i koliko god

ko da ima, štete su kod svih velike jer je svakome njegovo najveće – kaže Goran Lukić, poljoprivrednik iz Jamene.

Dodaje da je imao kompletnu mehanizaciju dovoljnu za jedan manji posed i da je dobar deo uspeo da sačuva, jer je sklonio na vreme. Takođe, na vreme je evakuisao i stoku tako da je i ona spašena, osim većeg broja živine koja je stradala.

- Niko od nas u Jameni ne zna kako i šta dalje, ali svi veliku pomoć očekujemo od opštine i od državnih organa, barem da nam pomognu da stočni fond održimo na postojećem nivou, a to će biti jako teško, jer je hrana za stoku sva uništena, s obzirom da nemamo prinose sa naših njiva – kaže Goran, a na pitanje da li je optimista i da li veruje da će tako i biti dodaje:

- Ja sam u životu uvek optimista, a da li verujem u pomoć države, odgovor na to ne znam. Jer, sudeći po tome kako se država prema nama do sada postavljala i ophodila, više ne znam u šta mogu da verujem. Svi sada gledamo u državu i nadamo se, a da li će biti ispunjena obećanja koja sada dobijamo od nadležnih, ostaje da vidimo.

**S. Mihajlović
M. Mileusnić**

Risto Grozdanić ispred svoje kuće u Jameni

Voda uništila ovogodišnju letinu